

rek

tették
tásokon
hőseit
megyében

adatok a még min-
isták közé, de a golyó
meg. Végül a csendőrök
akiket Aradra kísérték,
indult ellenük. Az aradi
on felmentette a randali-
az indokollással, hogy a
tt párt tagjai voltak és
mint pártprogramjuk
választás idején. A timi-
escu tanácsa tegnap tár-
bümpert és helybenhagy-
mentő ítéletét. Az ügyész
tételet és így a jogerő.

árgyalást
yében

teri felelősségről szö-
Cihosky tábornok
a képviselni.

görög
l tárgyal-
vel

ozódó utra indult
görög monarchia

jelentése szerint Kon-
yminiszter és kísérete
szláviai Bledbe utazott,
hálkozó fogadásra
audiencián jelenik
meg előtt.

A Daily Herald in-
asztazi volt görög
ai határozottan a res-
állást. Meg fogjuk
hogy a restaurációra
adotta — ha azt mégis
árháborút idéznek fel.
nelli a restauráció ne-
yozza, hogy a kor-
az először szeptember
avazást november 15-

v- és Lapkiadó B. T.
ada Baron L. Pop 10.
n: 9-77.

URAT

RIUMA

általány áron.
tóriumok.

ezelés

telefon J. 462-59.

Taxa postala
plătute in num.
No. 224713

Szerkesztőség

Dr. R. setter Robert
Budapest
Disztér 2 I.e

LETET

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hár-
szegi Ernő, Strada Matei Milcu 8.

Szombat, 1935. július 13.

5695. EV. XVIII. EV
TAMUSZ 12. 153. SZÁM.

VILAG TUREK

Enyhült a feszültség az olasz-abessziniai konfliktus ügyében

Anglia visszatér a stressai politikához

Sir Hoare kijelentette, hogy Anglia újra szorosra fűzi kapcsolatait Franciaországgal és Németország barátságáért nem áldozza fel régi barátait. Anglia azt kívánja, hogy a keleti és középeurópai megemlékezési paktumok minél hamarabb megkötessenek. Ausztria tekintetében változatlan az angol kormány álláspontja

Franciaországban és Olaszországban megnyugvással, Németországban nagy idegességgel fogadták az angol külügyminiszter beszédét

London, július 12. Az egész európai külpolitikai közvélemény Sir Samuel Hoare angol külügyminiszternek az alsóházban elmondott beszéde hatása alatt áll. Ez a beszéd a legteljesebb kifejezéssel élve: az angol külpolitika reparációs beszédének nevezhető, amely — tartalmából és irányvonalából ítélve — kimondottan abból a célból hangzott el, hogy helyre állítsa az angol-német tengeri egyezmény által megbontott angol-francia, angol-olasz és angol-orosz kapcsolatokat, még pontosabban: a stressai arcvonalat.

Sir Samuel Hoare tegnapi beszéde az angol politika átmeneti és Németország irányába való kilengése után, a francia külpolitikai koncepcióhoz való részbeni visszatérést és ugyanennek a koncepciónak győzelmét jelenti.

Az angol külügyminiszter beszéde alapján le fogja hűteni azokat a német reményeket, amelyek az angol-német flottaegyezmény megkötése után túlzott bizalommal töltötték el a Harmadik Birodalom diplomáciai körét, amelyek előszeretettel hangzottak az utóbbi időben, hogy a német-angol flottaegyezmény a francia külpolitikai irányvonal csődjét és a hitlerista törekvések győzelmét jelenti.

Sir Samuel Hoare beszéde kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Anglia visszatért azokról a komplikációktól, amelyekből Franciaország nyílt elhidegülése és Olaszország határozott angol-ellenes magatartása miatt joggal tarthatott. Egészen valószínűnek látszik, hogy Titulescu londoni látogatása erősen befolyásolta az angol kormány és diplomácia körét s ennek a látogatásnak nem kis része van abban, hogy Hoare beszédében szűkségszerűen tartotta kihangsúlyozni,

hogy Ausztria tekintetében álláspontja változatlan s hogy a légi egyezmény megkötése csakis az öt nagyhatalom közös beleegyezésével jöhet létre. Rendkívüli hatása volt Hoare beszéde ama részében, amelyben leszögezte, hogy Anglia hí marad a népszövetségi politikához és nem lát okot fennforogni az Abessziniával szembeni háborúra.

Beszéde végén hangsúlyozottan emelte ki az angol külügyminiszter Angliának ama szándékát, hogy Franciaországgal a viszonyt újra szorosra fűzni óhajtja és Anglia egy németi új barátságért (ezzel Németországra célozott Hoare) nem áldozza fel régi barátait. Hangsúlyozta az angol külügyminiszter, hogy Anglia nem követett önző politikát, amidőn a németekkel megkötötte a tengerészeti megállapodást, mert ez kiküszöböli a tengeri fegyverkezési versenyt s tengeri haderő-korlátozást tett lehetővé.

Anglia érdeklődéssel figyeli a keleti és a középeurópai megemlékezési paktumok kötésére irányuló erőfeszítéseket. Az a kívánsága, hogy ezek minél hamarabb megkötessenek.

A beszéd hatása Angliában
Angol politikai körök, bár hangoztatják, hogy Hoare beszéde általános jellegű volt, ama véleményüknek adnak kifejezést, hogy a beszédnek nagy jelentősége lesz a kormány külpolitikája szempontjából. Azt a kijelentést, hogy az angol kormány hí akar maradni a Népszövetséghez és barátaihoz, élénken kommentálják.

Az angol sajtóorgánumok közül a Daily Telegraph Sir Samuel Hoare tegnapi beszédével foglalkozva, azt írja, hogy a beszéd politikai realitás egészséges szellemének bizonyítéka. Ezzel szemben a baloldali sajtó Hoare beszédét meghátrálásnak, sőt elpártolásnak aposztrofálja a kollektív béke elvétől.

A beszéd hatása Franciaországban

Francia diplomáciai körökben általában szimpátiával fogadták Hoare beszédét és azt hiszik, hogy rövidesen a többoldali légi és keleti paktumok megkötésére irányuló tárgyalások fogják követni. Kiemelik azt a meleg hangot, amit a külügyminiszter az angol-francia kapcsolatok említésénél használt és méltatják azt a kijelentését, hogy Anglia visszatér a londoni és stressai nyilatkozatoknak megfelelő politikához. Az angol külügyminiszternek az a kijelentése, hogy a légi Locarnót öt hatalomnak kell megkötnie,

nemcsak a kétoldalú légi egyezmény gondolatának valóra váltását zárja ki, hanem a külön kétoldalú tárgyalás lehetőségét is.

A sajtóorgánumok közül a Petit Parisien kihangsúlyozza, hogy

az angol külügyminiszter beszédével visszatért a hatalmi együttműködés stressai alapjára.

A Matin hangoztatja, hogy Hoare beszédének ama része, amelyben Németországhoz felhívást intézett a keleti és a dunai egyezményekhez való csatlakozás értelmében, teljes összhangban áll a francia elgondolás eszméjével.

Olasz vélemény a beszédről

Olasz politikai körökben mérsékeltnek és szerencsésnek tekintik Hoare beszédét és megállapítják, hogy Anglia változtatott eddigi felfogásán. Az olasz sajtó óvatos hangon ír Hoare beszédéről, amelyet úgy tekintenek,

mint Anglia magatartásának megváltozását Olaszország és Abessziniával szemben, de azért óvnak a túlzott optimizmustól.

Az osztrák sajtó Hoare békeszózatát Hitlerhez, Ausztriára vonatkozó barátságos megjegyzéseit igen kedvezően kommentálja. A lapok szerint ez a beszéd sokat jelent a béke megszilárdításának munkájában és az emberi civilizáció szolgálatában.

Annál kedvezőtlenebbül ítéli meg a német sajtó az angol külügyminiszter beszédét s a Harmadik Birodalom diplomáciaja is idegesen reagál a beszédben foglaltakra. Ugy a sajtó orgánumai, mint a diplomáciai körök ama véleményüknek adnak kifejezést, hogy angol részről újra kísérlet történt abban az irányban, hogy a felelősséget az európai békepolitikáért Németországra hárítsák át.

Genfben enyhültnek tekintik a feszültséget az olasz-abesszin konfliktus ügyében

A népszövetségi főtitkárság tegnap elküldte a tanácsstagoknak Abessziniára jegyzékét, amelyben a scheweningeni jegyzőkönyvek csatolása mellett gyors intézkedést kér.

Mivel a jegyzék nem sürgeti a rendkívüli ülésszak összehívását, a feszültséget némiképpen enyhültnek tekintik.

Washingtoni jelentés szerint London és Washington között diplomáciai eszmecsere folyik az olasz-abesszin viszály kérdésében. Megjegyzés még elvben sincsen, csak ennek létrejötte után vitatnák meg a lépés formáját.

Egyébként a Daily Telegraph megcáfolja azt a híresztelést, hogy Abessziniába irányuló fegyver- és hadianyagkivitelit tilalma rendelkezés volna el Angliában. Egyéves szünet után Abessziniába most eszközölt újra rendelést Angliában és nincs ok arra, hogy feltételezzék, hogy a szállítmányok utbandítása elé akadályokat gördítsenek.

Clujon is keresztülhalad a Moszkva—Prága repülő utvonal

Lengyelország ellenkezése miatt kerülő uton, Románián halad át a Moszkva—Prága vonal

Bucuresti, július 12. Augusztus 15-én megnyílik a Moszkva—Prága légi járat, amit a nemrég kötött orosz-cseh megegyezés hozott létre. A konvenció a következő utvonalat alapította meg: Moszkva—Kiev—Lvov—Prága.

Miután azonban a lengyel kormány bizonyos nehézségeket támasztott az orosz repülőknél lengyel terület felett való átrepülése elé, olyértelmű döntés jött létre, hogy a Prága—Moszkva ut közbenes állomásai Romániában lesznek, aminek a román kormány beleegyezését adta. Az utvonal tehát a következőképpen módosult: Moszkva—Kiev—Chisinau—Cluj—Prága.

Hetenként kétszer orosz, kétszer cseh-szláv és kétszer román repülőgépek fognak közlekedni. Egyébként a román gépek szintén orosz gyárműveket, amelyeket nemrég vásárolt a román polgári aviatika egy nagy orosz gyárban.

A megszállott északkeleti területeken bevezetik a mandzsuriai valutát. Londonból jelentik: Tokiói lapok értesülései szerint a megszállott északkeleti területeken be fogják vezetni a mandzsuriai valutát. A mandzsuriai jegybank már megkapta az utasításokat a forgalombahozatal előkészítésére.

Sába királynője, Salamon király és az abessziniai dinasztia

Az alábbi cikk egy érdekes fejezete Mihai Thican román publicista és világljáró „Abessziniá” című röviddel ezelőtt megjelent könyvének.

Az ethiopiaiak származása — akár más népeké is, amelyeknek történetét nem ismerjük pontosan, az idők homályába vész. Különböző felfogások, legendák változatok vannak forgalomban Abessziniá népének eredetét illetően, amelyek közül nem könnyű az igazságot kihámozni. Mindenesetre tény, hogy az ethiopiaiak teljesen homogen fajtát képeznek. Egyesek tévesen a fekete fajhoz tartozóknak számítják őket, holott Ethiozia lakossága olyan keverék, amelyben a sémita faj dominál. Egy igen valószínűnek látszó legendikus felfogás szerint az ethiopiaiak Hus ivadéka, aki Ham fia és Noé unokája volt. Ez a Hus az özönvíz után Ethioziába ment és ott családot alapított. Az ő gyermekei építettek Axum városát, Abraham születésének idejében. Axumban a mai napig is őrzik az obeliszkeket, amelyek egy ősrégi civilizáció jelenlétéről tanuskodnak. A „jövendő” Ptoleoneus hozta be őket, midőn elfoglalta Ethiozia partjait. Axum városa azóta is szent városa az ethiopiaiaknak, a fekete Mekka, ahova Sába királynő utódai évről-évre elzarándokolnak.

Egy másik felfogás szerint Yemen részén a Marebus partjain egy Amharik nevű nép élt, amelyet a biblia himiritáknak, majd több helyen sabeusoknak neveznek ezek a himiariták. Afrikába vándorolva összetalálkoztak Gale törzseivel s minihogy asszonyok nélkül jöttek, elvetették ezeknek lányait és meglepedtek Ethioziában. Idővel megszáporodtak és egészen Ofir országáig terjedtek. Itt aranyat találtak, amelyet nagy mennyiségben bányásztak és értékesítettek. Salamon király, midőn a jeruzsálemi szentély építésénél aranyra volt szüksége, a phöníciaiakhoz fordult, ezek viszont a himiaritáktól, az egykori ethiopiaiaktól szereztek be az aranyat. A himiariták egyébként már a legrégebbi időktől fogva feltűnő rátermettségű árutak el a különböző mesterségekben. Hogy ezek a himiariták elkerültek Afrikába, nincs mit csodálkozni. Az arabok könnyű bárkáikkal gyakran kelnek át a vörös tengeren. Egyes helyeken a tenger annyira szűk, hogy az egyik parttól a másikig való átjutáshoz nincs szükség többre, mint öt-hat órára, talán kevesebbre is, ha a szél kedvező.

Az ethiopiaiak egyébként inkább a fehér, mint a színes fajokhoz tartoznak. Középmagas termetűek. Testük jól megépített, szabályos fej és arc, keskeny orr, kevéssé széles és vastag ajak, míg testszínük bronzos. Életük egyszerű, nyugodt. Táplálékuk főleg húsból és zöldségből áll. Kedvenc eledelük aromatikusan fűszerezett. Készül. A tosi nevű pálinka és a talla nevű sör a kedvenc italuk. Nagyon vallásosak. Családi életük egyházi és polgári esküvőn alapszik, de ismerik a próbaházasságot is. Törvényisztelek és hűségese alattvalói a császárnak. Általában az abessziniai nép gyors léptekkel halad a civilizáció felé, amely még II. Menelik idejében kezdett kialakulni. Az ethiopiai dinasztia minden idők legbőlecsőbb uralkodójától: Salamon királytól származtatja magát. A legenda szerint midőn a zsidók a fáraó bannulátba ejtette a világot bölcsességével. Ethioziában Sába királynője uralkodott, akinek szépsége ugyancsak világhírű volt. A szép és intelligens királynőhöz ugyan-

Milliomos lesz, ha az Állami Osztályosorsjáték július 15-iki nagy húzására a Kereskedelmi Hitelbank R.T.-nél vásárol sorsjegyet!!!

csak eljutott a mire annak az uralkodónak, akit a világ legtávolabb lakó uralkodói ke-restek fel hódolattal. Egy szép napon felkerekedett: Sába királynője és udvarától körülveve, hosszú tengeri utazás után part-ra szállt a bölcs király országában. Itt fé-ryes fogadtatásban részesítették és maga a bölcs Salamon is rabja lett az ethiopiai királynő varázsának. A legenda szerint — helyesebben szólva, az egyik legenda sze-rint, mert több van — Salamon megkérte a királynő kezét, ez azonban nyilván asz-szonyi szeszélyből kikaszarta. Salamon látva, hogy másképpen nem tudja meg-győzni, trükközés folyamodott és a követ-kező fogadást ajánlotta fel neki: Ha lo-páson éri tetten a királynőt, úgy ez fele-ségül megy hozzá. A királynő gyerekes-nek találta a fogadást, tréfának hitte és elfogadta. Aznap este a legválogatottabb ételeket tálták fel a királynőnek, de va-lamennyi erősen meg volt sózva és bor-sóva. Midőn a fejedelmi lakoma véget ért, Belkis királynő lakosztályába vonult vissza. Éjjel a szép királynőt szomjuság fogta el, de hiába keresett vizet, mert lak-osztályában, a király utasítására, egyet-len csepp vizet sem hagytak. Udvarhöl-gyei kíséretében a királynő elindult hü-sítő italt keresni a palotában. Salamon lakosztálya elé érve, vízzel telt amforát talált a küszöb előtt. Sietve nyújtotta ki kezét és mőhon emelte az italt ajkához. Ebben a pillanatban előlépett Salamon király. Sába királynője a fogadást elvesz-tette és elfogadta a házasságot.

Midőn visszatért Etiópiába, gyermeket viselt szíve alatt. A Salamon királlyal kö-tött megállapodás értelmében az újszülött kisfiút a gyermekek után elküldötte apjához, aki a legjobb nevelésben részesi-tette. Midőn a gyermek nagykoru lett, visszatért hazájába és I. Menelik név alatt követte anyját a trónon. Így született meg a Menelikek nagy dinasztiája. A szép Belkis királynő fia óta Etiópia összes császárai ezt a nevet viselték.

A legenda hallgat arról, hogy Sába ki-rálynője és Salamon király találkoztak-e még. Valószínűnek látszik, hogy a rövid szerelmi idill ezzel véget ért. De lelkükben mindvégig megőrizték egymás iránti sze-rezetüket, amelynek lángját az egymáshoz inté-zt levelek tartották ébren. Hosszu időbe telt, amíg ez az értékes posta Ethio-pia partjaitól Salamon király országáig ju-tott. És a válasz visszakerült. Valóságos könyv volt egy ilyen levél; a vastag per-gament lapokon gondosan ötvözött mon-datok, csodálatos stichuszok sorakoztak fel, amelyek színes nyelvezettel beszéltek egy sűrű tartó szerelemről. Több mint egy évig tartott, míg ilyen levél rendeltetési helyére került, ahol azonban nyugodtan várták. Öreg abessziniai papok állítólag még ma is őrzik néhány ilyen pergament lapot, amely generációról-generációra örök-lődött s amelyről a papok hallgatnak, at-tól tartva, hogy elveszik tőlük.

Igy szól az egyik legenda. Egy másik szerint Sába királynője nemcsak szép volt, de okos is, nemcsak azért ment Jeruzsá-lembé, hogy megismerje a nagy bölcslet, hanem mert kereskedelmi kapcsolatokat akart létesíteni Salamon király országá-val.

Egy harmadik legenda azt tartja vi-szont, hogy Sába királynője, aki rendki-vüli mértékben szerette a gyermekeket, maga is meg akarta ismerni az anyai sze-retet örömeit. Szerette volna azonban, ha magához méltó apja lesz a gyermeknek, aki őt Etiópia trónján követni fogja. Sa-lamon királyra gondolt. Sába királynője-nek története, amelynek most az olasz-abesszin konfliktus ad sajátos aktualitást, költőket, festőket és zeneszerzőket halha-tatlan művek teremtésére inspirált. A tu-rini múzeumban őrzik Paul Veroneze hí-res képét, amely a Salamon király előtt megjelenő Belkis királynőt ábrázolja, Ra-

fael hasontárgy képe a Vatikán képtá-rában függ és Goldmann híres operája ál-landó műsorszáma a világ összes operá-nak. A modern Abesszinia alapjait II. Me-nelik vetette meg, aki egyike a történelem legkimagaslóbb uralkodó figuráinak. Hat-vanegy éves korában, 1913-ban halt meg Abesszinia fővárosában Addis-Abeában. 1889-ben koronázták meg Etiópia csá-szárát. Ezután meghódította a szomszédos tartományokat, döntő győzelmet aratott az olaszokkal szemben, akik birtokukba ké-

szültek venni az országot és az 1896-os addisabebai szerződés révén kiharcolta Abesszinia függetlenségének elismerését. Bevezette a vasutat, megteremtette a sza-bad kereskedelmet, közmunkálatokat vé-gzetetett, európai minta szerint miniszte-riumokat állított fel, egy személyben volt katoná, diplomata, tanító és bíró. Utóda, Abesszinia mai császára, Haile Szelassie folytatta művét, amelynek eredményeké-pen 1923-ban Abessziniát felvették a Né-p-szövetségbe.

Valeanu, a 15 évvel ezelőtt eltűnt milliomas megtalált végrendele-tében megnevezi gyilkosát

A Moszkvából hazahozott kincsésládában találták meg Valeanu végrendeletét

Bucuresti, július 12. A Moszkvából hazaho-zott kincsésládák egyikében megtalálták a 15 évvel ezelőtt titokzatos körülmények kö-zött eltűnt és azóta holtá nyilvánított mil-liomos Aurel Valeanu végrendeletét. Valeanu rokonai nemrégben osztózkodtak az eltűnt mil-liomos vagyona fölött. Valeanu végrende-le-tét viszont arról tanuskodik, hogy az elhunyt közcélokra adományozta hagyatékát. Valeanu végrendeletében utal arra, hogy valakinek

érdekében áll, hogy eltüntesse, vagy meggyil-kolja. Arra az esetre, ha tényleg eltűnt, vagy meggyilkolva találnák, közli az illető nevé, aki éppen azért tört életére, mert is-merzte azon szándékát, hogy vagyonát köz-célokra akarja hagyni. A hatóságok bevezet-ték a vizsgálatot és valószínűleg már a kö-zeli napokban leartóztatják a végrendeletben említett egyént

A Kant zsidaja

Salomon ben Jehosua volt a neve és vala-honnan Litvániából szakadt Németországba, ahol akkoriban Moses Mendelssohn vezette új és ismeretlen partok felé a zsidóságot. Különös szargonjával megkacagattatta és modortalanságával, szabadszájúságával el-képezte az embereket itten. Mindenkép-pen bizarr jelenség volt. Tudományozom-ja cinikus. Talmudi dallammal, vulgo: niganel prelegáló filozofus. Kartános istentagadó. Am a végén — pedig nem sokáig élt, 47 éves volt mindössze, amikor, 1800-ban történt ez, a glogauai zsidó temető szélén elföldelték — mégis csak ő győzedelmeskedett. Históriai je-lenségébe magasodott. Kitérőhetteletlenül be-került a német filozófia történetébe. Még a náciizmus sem kísértél meg, hogy kismimizze onnan. Változatlanul szerepel a „gleichschal-tolt“ filozófiai szótárakban és történetek-ben. Mint Kantnak élesezű zsidó kritikusa és sokban megacófolja.

A maga idejében a Kant zsidójának nevez-ték. Mert a köingsbergi bölcs írásban adta róla, hogy ama kevesek közül való, akik az ő nehéz és boyolult filozófiai rendszerét megértették. A tárgyalagos szemlélet még töb-bet ismert el róla a Kant bölcséletével kap-csolatban. Azt, hogy megdöntötte a Kant Ding an sich-jét. Hogy bebizonyította ró-la, hogy — Unding. Jakob Frommer így jellemezte filozófiai munkásságának ezt a részét: Toszefosz irt a Kant rendszeréhez. Ugyanazzal a dialektikai módszerrel glosz-szálta Kantot, mint amellyel rabbénu Tám és iskolája a Talmudot. És ugyanugy felfedte minden ellentmondását és gyengéjét. Viszont rendszert nem alkotott. Amit irt, csak a Kant ismerete alapján lehet megérteni. Akárcsak a Toszefosz nem áll meg és értelmetlen a

Talmud ismerete és szövege nélkül. Nagy tanulója volt Majmonidesznek. Amik-or még a litván gettóban élt, az ő nevére esküdött, ha ünnepségesen megfogadott va-lamit. A Majmuni „More“—jén keresztül ka-paszkodott fel a tudomány és a filozófia magaslataira. Kommentárokat irt Majmuni műveire ismertette népszérsítette a filozó-fiáját. Amikor pedig Németországba került és családi nevet kellett felvegyen, a nagy foszati bölcs nevet választotta és Majmon-nak, Salomon Majmonnak nevezte el magát.

Ez a név és ez a néhány írása az oka, hogy mostanság, a nagy Majmonidesznek é-ben az esztendőjében Salomon Majmon is be-sorodott az aktualitás körébe. Hogy a nagy fényzőből, amely a Rámbán nevet körül-ragyogja, rája is tévedt néhány sugár. Ujra foglalkoznak a bölcséletével, újra különös életfolyásával és Schocken, Berlin újra kiadta az önéletrását.

Ez már a harmadik kiadása. Az első még az életében jelent meg; K. P. Moritz adta ki 1792-ben és pedig hűségesen, minden helye-sírási hibával együtt. A másodikikat 1911-ben a hírhedt Jakob Frommer rendezte küssé meg-fésülve a bölcselkedő részeket a tulajdonké-peni életrajztól különválasztva saját alá és tudákos előszót irt elébe és kellemetlenül lá-batlantkodó jegyzeteket biggyesztett hozzá. Mindegyik kiadás valóságos szennáció volt a maga idejében. 1792-ben épp úgy, mint 1911-ben egyképpen hatalmas érdeklődést váltott ki a Maimon önéletrajza. Persze nem a fil-zófiai részek ragadták meg az átlag olvasót; ezek igazából csak a szakmabelit érdeklik és nehéz falatok a nagyközönség számára. Ha-nem főképpen a Majmon sajátos életének rendkívüli tapasztalatait, temérdek hanyave-

tetségének különös élményei hatottak. Cso-damódra meglepő könnyedséggel, mondhat-ni szépirói készséggel adja őket elő. Holott egyébként mindhalálalig egyenesen küszködött a német nyelvel.

A Majmon élményei történeti szempontból is nagyjelentőségűek. Mert Majmon a zsidó-ság történetének egy nevezetes, örökké em-lékezetes fordulópontján élt. Abban a kor-ban, mely a grandiózus orosz gettóban a chaszidizmust termelte ki és amely Német-országban a zsidó reform és a kikeresztel-kedési epidémia megszületésének ideje volt. Majmon szemtől-szembe látta „rebe reb Beer“-t, a Baál Sém közvetlen utódját, nem egy mondasát, írásmagyarázatát feljegyezte; ott állott tehát a chaszidizmus bölcsőjénél, módjában volt megfigyelni az első megnyíl-vánulásait. És megadatot különösképpen az is számára, hogy közelebbi nekuszba jusson a másik szélsőség nem egészen tudatos kez-deményezőjével, utegyengetőjével, a Moses Mendelssohn személyében.

Ez a két kimagasló történeti személyiség és körülöttük a vajudó kornak egész sereg figurája, nemkülönben az őket körülölelő tür-téneti levegő van megkapó hűséggel, nagy-ügyesen megrögzítve a Majmon önéletrajzá-ban. Rádásul megismerkedünk a Majmon révén a sajátos litván-zsidó kulturálióval, amelyből kinőtt, amelyből megugrott, amely-nek voltaképpen a renegátja volt és amely sokat, majd mindent elveszített az eredeti-ségéből azóta, szinte maradéktalanul szerte-foszlott már.

Majmon csodagyerek volt. Már négyéves korában, a biblia első verseinek olvasgatása közben, elképezte az apját fogas kérdé-seivel. Rövidesen messze tulszárnyalta a ta-nítómestereit. Éjszakánként kilopakodott a szobájából, hogy az apja könyvesszekrénjét megdézsmálja. Falja a tudományt és ez a tudományfélsége megmaradt mindhalálalig. Ez viszi rá, hogy a Talmud iveit megjelölő latin betűknek alapján megtanuljon írni, olvasni.

Ez viszi rá, hogy mérőföldeket gyalogoljon egy-egy könyvért, otthont, éjszakai nyugo-dalmat, családot, vallást áldozzon fel a tanu-lásért. Ez sodorja Németországba, ülteti ősz-fejjel a gimnázium padjára, készíti arra, hogy ne vállalon semmiféle gyakorlati tevé-kenységet, hanem a legnagyobb nyomorban is kitartson az elmélet, a bölcselkedés mellett. „Salomoh der Narr“ — így nevezi, nyilván csak az antihézis kedvéért Zangvill, amikor a ghettó álmódoszóinak sorozatában novellát ír róla. De jómaga sem tud a halálos ágyán találóból önkritikát mondani magáról, mint ezt: Ich bin ein toller Mensch gewesen, un-ter den Tollen der Tollste, — und wie sehr wünschte ich das anders...

Ezt az önvalómat, recte: önelítélést azon-ban nyilván csak az erkölcsi kicsapongásait váltották ki belőle. A berlini éjjeli élet tú-láság és nemcsak teoretikus tanulmányozása miatt vetette meg magát, amelybe ifjoni ba-rátai társaságában szegyzenszembre belesodr-dott. A vallással, a vallás tanításaival szem-ben azonban mindvégig megőrizte a vissza-utasító magatartását. Ach, das sind schön-e Träume und Hoffnungen, — vágta oda a pap-nak, aki a tulvilággal, a lélek halhatatlanságá-val próbálta megvizgástalni. És hozzátette: Hinni és remélni bőségesen tudok. De mi a haszna ennek?

Önéletrajzának értékét egyébként már első kiadója, K. P. Moritz, találoan jellemezte, amikor előszavában ezeket írta róla: Ez az írás annak bizonyossága, hogy az emberi elme a legnagyobb viszonyok között is fej-lődni képes, hogy az igaz hajlam a tudomány iránt minden akadállyal, még a legleküzde-telenebbek látszóval is, eredményesen tud megbirkózni.

Ehhez a megállapításhoz azonban hozzá kell fűzni, hogy a Majmon példája korántsem egyedülálló a zsidóságban belül. Ellenkezőleg: a zsidó történet azt bizonyítja, hogy a zsidó nép a maga összességében is eredményesen tu-dott megbirkózni a politikai és a gazdasági bélyűkkel és szelleme maradéktalanul dia-dalmaskodott felettük. Még pedig anélkül, hogy az erkölcsén — amint ez a Majmon ese-tében történt — fölt esett volna. A Majmon példája tehát csak egy és nem a legbeszede-sebb és a legfőkétebb, legfeljebb a legd-rívőbb a teménteletül sok zsidó példa között. (g. s.)

Társas autocar utazások külföldre

PROGRAM:
Indul Clujról Budapest—Bécsbe július 14, 21 és 28-án Vasárnap, augusztus 4, 11, 18 és 25-én, szeptember 1-én. Vissza Clujra július 16, 23 és 30-án. Kedden, augusztus 6, 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én. Részvételi díjak: Cluj—Budapest és vissza 990 lej. Cluj—Budapest 600 lej. Cluj—Budapest—Wien 1200 lej. Oradea—Budapest és vissza 700 lej. Oradea—Budapest 400 lej. Július 28-án és augusztus 25-én kirándulások Prjá-gába, Budapest és Bécsen keresztül. Kedvezményes vizumok! Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai irodájában Str. Regina Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és „Dacia“ utazási irodában Oradea, Bv. Regele Ferdinand 9. Telefon 988. Megfelelő iratok mellett az utlevél-kéréseket elintézzük. A program módosításának joga fenntartva.

Hog

miután T

Bucuresti, július 12. befejezett tények tek-rőket egyáltalán nem a lépése. Már egy hó Goga számára nincs fuzió.

Egyes vélemények s nemzeti párt tulajdo-niszterelnökek a mű-pártnak Vaida a kere- A miniszterelnökhöz-tól szerették az alát Goga közel két hón-tatarescuval a nemze-mányval kollabo Később a Goga veze-szervezet beolvadtvo-pártba. Erre vonatko-letek is ki voltak de Goga már abban is m-kapja meg a liberális-teinek az elnökséget. nehézség, hogy Lape-hallani sem akart a-támogatta őt Dinu B-Aztán más nehéze Goga már lemondott-tárcát vegye át — e-het Vanja Inculeț. dett volna a hadfé-amely, mint ismeret-tatarescu rendelkezik is volt elégedve ezzel-gedetlenkedtek; egyes-vozással fenyegetőze-tet.

A harmadik akadá-ni: Goga a fuzió lé-képviselői mandátum-kei követelt. Végül is képviselői mandátum-székeket illeti Goga k-Goga részéről meg-egyezés s már csak h-nyínyozott, ez azonban-tőig, egy hónapig, ke-tatarescu közölte a tür-sajnálja, de a párt n-... — Ugy? — fenye-én fogom megbánni! megbuktatom!

S másnap már meg-lások Vaidáékka. A tárgyalások a le-tak, de mihielyt Vai- Frontul Romanesc el-mények között magá-álábbhagyott a gogis-De Vaida nem ism-— En még nem v-bábnak állítsanak a S Dem. Burileanu, a-mányzója, aki a tá-kénytelen volt közöl-vaí nehéz zoldágra v-A ciuceai költő ve-alelnöke legyen a pá-kivüle más alelnök n-— Ez nem lehet —Két alelnök lesz, ak-stantin Anghelescu. Ezen a ponton sza-...ok. S éppen egy má

Csoport kényele

Egy

A Fekete tenger p-fekvésű, kedves, él-tengeri fürdők kö-zvalamint a legmo-Tengerre nyíló-nyelem. Kitérő ell-killón autocar a m-Min- A nyaralás m-tal. Erkezés Cons-250 lej kurtaxa. L-Egyénekenként való-juk az előzőleg b-nyelemmel akar-Az egyheti ta-idején egy vagy t-terbeli a nyaralók

1935. JULIUS 13.

s 15-iki

-nál vásá-
rol sors-
jegyet!!!

elményei hatottak. Csó-

történeti szempontból
Mert Majmon a zsidó-
nevezetes, örökké em-
jában élt. Abban a kor-
busz orosz gettóban a
te ki és amely Német-
reform és a kikeresztel-
egszületesének ideje volt.
embe látta „rebe reb
közvetlen utódját, nem
agyarázatait feljegyezte:
haszidizmus bölcsőjénél,
figyelni az első megnyil-
adatott különösképpen az
zelebbi nekuszba jusson
en egészen tudatos kez-
gyengetőjével, a Moses
ében.sító történeti személyiség
tudó kornak egész sereg-
nek kapó hűséggel, nagy-
a Majmon önéletrajzá-
ismerkedünk a Majmon
én-zsidó kulturművelő,
lyből megugrott, amely-
megátája volt és amely
t elveszített az eredeti-
maradékalanul szerte-ek volt. Már négyéves
ső verseinek olvasgatása
e az apját fogas kérdé-
esseze tulszárnyalta a ta-
kánkint kilopakodott a
apja könyveszekrényét
a tudományt és ez a
maradt mindhaláláig. Ez
mud íveit megjelölő latin
megtanuljon írni, olvasni.
mértőldekett gyalogoljon
thont, éjszakai nyugod-
lást áldozzon fel a tanu-
Németországba, ülteti ősz
padjára, készíti arra,
ramiféle gyakorlati tévé-
legnagyobb nyomorban
et, a bölcselkedés mellett.
— így nevez, nyilván
edvéért Zangvill, amikor
ak sorozatában novellát
sem tud a halálos ágyán
mondani magáról, mint
er Mensch gewesen, un-
Tollste, — und wie sehr
anders...recte: önellátást azon-
erkölcsi kicsapongásai
A berlini éjjeli élet tul-
oretikus tanulmányozása
págát, amelybe ifjoni ba-
szégyenszemre beleszó-
vallás tanításával szem-
égig megörizte a vissza-
Ach, das sind schöne
gen, — vágta oda a pap-
a lélek halhatatlanságá-
számlálni. Es hozzátette:
égesen tudok. De mi akét egyébként már első
lz, találoán jellemezte,
ezeket írta róla: Ez az
ra, hogy az emberi elme
viszonyok között is fej-
igaz hajlam a tudomány
lyal, még a legleküzdhe-
al is, eredményesen tudéshez azonban hozzá kell
son példája korántsem
gon belül. Ellenkezőleg:
bizonyítja, hogy a zsidó
eben is eredményesen tu-
politikai és a gazdasági
me maradéktalanul dia-
tük. Még pedig anélkül,
amint ez a Majmon ese-
esett volna. A Majmon
y és nem a legbeszéde-
sebb, legfeljebb a legki-
sok zsidó példa között.
(G. S.)

Hogyan fuzionált Goga Cuzával,

miután Tatarescuval és Vaidával folytatott tárgyalásai csődött mondottak

Bucuresti, július 12. A Goga—Cuza fúzió befejezett ténynek tekinthető. A politikai köröket egyáltalán nem lepte meg Gogának ez a lépése. Már egy hónapja nyílt titok, hogy Goga számára nincs más kiút, mint ez a fúzió.

Egyes vélemények szerint az új keresztény nemzeti párt tulajdonképpen Tatarescu miniszterelnöknek a műve. Mások szerint az új pártnak Vaida a keresztapja.

A miniszterelnökhöz igen közel álló körököt szerették az alábbi információkat:

Goga közel két hónapon keresztül tárgyalta Tatarescuval a nemzeti agrárpártnak a kormányval való kollaborációjáról.

Később a Goga vezetése alatt álló politikai szervezet beolvadt volna teljesen a liberális pártba. Erre vonatkozólag a legpróbb részletek is ki voltak dolgozva. Tatarescu és Goga már abban is megegyeztek, hogy Goga kapja meg a liberális párt erdélyi szervezeteinek az elnökségét. Előállott azonban az a nehézség, hogy Lapedatu, a mostani elnök, hallani sem akart a dologról s ebben erősen támogatta őt Dinu Bratianu is.

Aztán más nehézségek is felmerültek: Goga már lemondott róla, hogy a belügyi tárcát vegye át — ebből az állásból nem lehet Vanja Inculdet kitenni — s megegyezett volna a hadfelszerelési reszorttal is, amely, mint ismeretes, szabadon áll; illetve Tatarescu rendelkezik felette. Ha Goga meg is volt elégedve ezzel a megoldással, hívei elégedetlenkedtek; egyesek a pártból való távozással fenyegetőztek.

A harmadik akadályt sikerült kiküszöböl-
ni: Goga a fúzió létrejötte esetére hetven képviselői mandátumot és tíz prefektusi székét követelt. Végül is megegyeztek negyven képviselői mandátumban, ami a prefektusi székeket illeti Goga lemondott rólok.

Goga részéről meg lett volna tehát a meg-
egyezsés s már csak Tatarescu hozzájárulása hiányzott, ez azonban késett egy hétig, ket-
tőig, egy hónapig, kettőig, míg végül is Ta-
tarescu közölte a türelmetlen Gogával, hogy
sajnálja, de a párt nem megy bele a fúzió-
ba...

— Ugy? — fenyegetőzött Goga. — Nem
én fogom megbánni! Vaidával egyesülök és
megbuktatom!

S másnap már meg is kezdődtek a tárgya-
lások Vaidákkal.

A tárgyalások a lelkesedés jegyében indul-
tak, de mielőtt Vaida kijelentette, hogy a
Frontul Romanesc elnökségét minden körülmé-
nyek között magának tartja fenn, azonnal
aláírták a megállapodást.

De Vaida nem ismert tréfát ezen a ponton.
— En még nem vagyok olyan öreg, hogy
bábnak állítsanak oda a diszelnőki székbe.
S Dem. Burlleanu, a Nemzeti Bank volt kor-
mányzója, aki a tárgyalásokat közvetítette
kénytelen volt közölni vezérével, hogy Vaidá-
val nehéz zöldágra vergődni.

A cíuceai költő végre is hozzájárult, hogy
alelnöke legyen a pártnak és kikötötte, hogy
kívülre más alelnök nem lehet.

— Ez nem lehet — volt Vaida válasza. —
Két alelnök lesz, akik közül az egyik Con-
stantin Angheliescu.

Ezen a ponton szakadtak meg a tárgyalá-
sok. S éppen egy nappal azelőtt, hogy Goga

a nyilvánosság előtt készült visszavonni az
összes vádakat, amelyekkel a multban Vaidát
mint Alexander von Vajdát illette. A kéz-
irat már le is ment a Tara Noastra nyom-
dájába...

Persze ilyen körülmények között elmaradt
a nagy kibékülés.

Gogának nem volt más választása, mint
elküldeni embereit Iasiba az öreg Cuzához.
A kétségbeesett párhívekhez, akik hajukat
tépve jöttek hozzá könyörögni, hogy álljon
el ettől a kétségbeesett tervtől, diktatóri
páthosszal mondotta:

— Most aztán előre a nagy népförongá-
sok utján!

Egy gogista egyetemi tanár elmés magyarázata szerint az 1916 óta Romániában letelepedett zsidókért találtak fel Palesztinát

Jasi, július 12. (Az Uj Kelet tud.) A két
párt fuziójáról a pártok vezetőinek körében
különböző nyilatkozatok hangzottak el. A
Lupta munkatársa Jasiban kérdést intézett
Cionchiná egyetemi tanárhoz, a jasi gogisták
vezetőjéhez. Az egyetemi tanár a fuzióról ki-
jelentette, hogy azt nagyfotosságu és törté-
nelmi jelentőségű nemzeti ténnynek tartja,
mert kormányképes jobboldali pártot ho-
zott létre. Ez a párt sokkal hamarabb jön
létre, semmint azt gondolnák. Az új párt
azonban az alkotmányosság keretei között
fog mozogni.

A zsidókérdéssel kapcsolatban a professor
a következőket mondotta:

— Nincs tisztán zsidó- és kisebbségi kér-
dés. A román nép, és ezalatt értendő min-
denki, aki ezen a területen lakott és a nép
felszabadításáért harcolt, elsőséget követel
magának az országban, ugy az állami, mint
a magán-funkciókban. Miután a zsidókról
esett szó és mert elsősorban a régi király-
ságot érdekli, kijelenthetem, hogy számuk-
ra a zsidókérdés nem létezik azokkal a zsi-
dókkal szemben, akik 1916 előtt jöttek az or-
szágba és akik küzdöttek nemzeti álmuk
megvalósításáért. A zsidó és általában a ki-
sebbségi veszedelem az 1916 után a határo-
kon túlról jött zsidókkal kezdődik, amikor
illogális konkurenciát kezdtek az őslakókkal,
azaz az őslakó zsidókkal. Ezek a zsidók a
háboru előtt kikereskedők, jó iparosok, tisz-
tes gazdálkodók voltak. Ma, ha az ember vé-
gigmegy Jasi külvárosi negyedein, a legna-
gyobb nyomorban és betegségben látja
ugyanazeket a zsidókat.

Tudni kell, hogy a jövő nacionalista kor-
mányzata számára egyenlő jogu állampolgá-
rok az 1916 előtt letelepedett zsidók, akik
közben nem vesztették el állampolgárságukat.
Mindezeknek meg is adjuk a proporcionális
jogát.

Szomorú látvány tárult elem ezekben a
városrészekben. Láttam az autohton zsidó-
kat, egykori kereskedőket és iparosokat, kö-
zöttük olyanokat is, akik velem küzdöttek a
fronton, leirhatatlan nyomorban. Ezek az őslakók. A Stefan cel Mare uca pedig ugyan-
akkor modern palotákkal épült tele, amelyek-
ben ragyogó üzletek és irodák mutatják,

Valjean és Petrovici legyintettek a kezük-
kel: — Isten veled kormány, Isten veled
miniszteri tárca. Hiába volt minden rábeszé-
és, Goga haladt előre a maga útján.

A tárgyalások során nem merültek fel
nagy nehézségek, az öreg Cuza nem csinált
nagy problémát magának abból, hogy egy-
két vidéki hívet feláldozza a fuzió oltárán,
annál is inkább, mert vidéki szervezeteinek
az élén Robu-féle „politikuskok” állanak.

A tárgyalások során csupán két nehézség
merült fel: a program és a párt jele. Cuza
nem volt hajlandó lemondani maximális
programjáról, Goga viszont a saját pro-
gramjához ragaszkodott, amely sokkal kor-
mányképesebb. Cuza nem volt hajlandó fel-
adni a kampókeresztet, míg Goga azon a
véleményen volt, hogy ez a kampókereszt
egy idegen államnak a jele.

Végül is megegyeztek a központon s meg-
alakult a keresztény nemzeti párt. Legalább
is papíron, mert a valóságban még nem tör-
tént meg a fuzió.

Amilyen peches ember ez a Goga, az
utolsó percben még felborulhat az egész
dolog.

Nem kinos többé a

NAGY MOSÁS!

ha a víz érdes keménységét „SODIL”-al
kiküszöböljük. Oldjon „SODIL”-t az áztatá-
vizben fel, s azonnal észre fogja venni, hogy
a „SODIL”:

- minden vizet olyan puhává tesz mint az esővizet...
- az áztatással a ruhát a mosáshoz jobban előkészíti...
- a mosást megkönnyíti...
- a szappan hatását növeli...
- a ruhát hófehérre teszi, anélkül, hogy minőségét megfájdáná...

LEGYEN

SODIL

minden házban

1/4 kg. csomag elegendő 50 — 60 liter vízhez

— Mi nem ellenségeskedünk azokkal a zsidó honfitársainkkal, akik együtt harcoltak velünk, együtt nevelkedtek velünk, nehézségek közepette. Hogyan felejtethetném el barátomat, dr. Neumann Ernő főhadnagyot, aki a háboruban éppen mellettem két golyót kapott a szívébe és kiadta lelkét a hazáért? Ami pedig a többi kisebbségeket illeti, biztosíthatjuk őket, hogy az ország minden sarkába be fogjuk tudni gyökerezetni nemzeti jogainkat, sokkal hamarabb, semmint azt hiszik.

— A nemzeti zsidók jöjjenek velünk a harcba, mert ha a benszülött zsidók egyesül-
ni fognak azokkal, akik 1916 után jöttek az országba, nem tesznek mást, minthogy még jobban felbőszítik a román népet.

Angheliescu közoktatásügyi miniszter visszavonta lemondását

A közoktatásügyi miniszter megkapja a 100 millió lejt iskolaépítési terveinek megvalósítására

Bucuresti, július 12. (Az Uj Kelet tud.)
Dr. Angheliescu tegnap felkereste Antonescu pénzügyminisztert, akivel olyan megállapodást kötött, melynek alapján a közoktatás-
ügyi miniszter visszavonta lemondását. Mint ismeretes, Angheliescu 100 millió lejt kért iskolaépítési célokra amit a pénzügyminiszter megtagadott. Angheliescu erre bejelentette lemondását és már úgy állott a helyzet, hogy

a kormány teljes átszervezésére lesz szükség. Ezt hártotta el az az ajánlat, amelyet Antonescu tett tegnap dr. Angheliescunak. Közölte vele, hogy a kért 100 millióból hatvanat bocsát rendelkezésére, a fennmaradó összeget pedig két huszmillió részletben fogja később rendelkezésére bocsátani. A közoktatás-
ügyi miniszter erre kijelentette, hogy a meg-
oldás kielégíti.

Bomlásnak indultak a francia fasiszta szervezetek

Rendzavarás esetén feloszlatják a „Tűzkereszt” szervezetet. A baloldali szervezetek megerősödtek

Párizs, július 12. A július 14-én esedékes
belpolitikai nehézségekről újabban kevesebb
aggodalommal beszélnek. Ennek oka, hogy a
Tűzkereszt jobboldali szervezet válságba
került. Ma reggel érkezett táviratok szerint
tiz propagandával megbízott osztagfőnök be-
nyújtotta lemondását, mert nem helvesli a De
la Roque ezredes által, a szervezet vezére ál-
tal, vasárnap kifejtett programot.

Tegnap kiléptek a szervezetből a nemzeti
önkéntesek is, akik a háboruban még részt
nem vett fiatalok köréből toborzódtak. Ezek
azzal vádolják a vezetőséget, hogy a kor-
mánnyal titkos tárgyalásokat folytat. A hir-
nek annyi alapja van, hogy Paganon belügy-
miniszter tegnap De la Rocque ezredest ki-
hallgatáson fogadta és határozottan meg-
mondta neki, hogy zavarások esetén a Tűz-
keresztet feloszlatja.

Amíg a jobboldali szervezetekben gyön-
gülés mutatkozik, addig a baloldaliaknál erő-
södés állapítható meg. Pierre Cot, volt lég-
ügyi miniszter, radikális párti képviselő, aki
a baloldali frontarcos mozgalmakat vezeti,
kijelentette, hogy a baloldali szervezetek egy-

ségét épp úgy kiépítették, mint a baloldali
pártokét.

A baloldali frontarcos mozgalom azonban
még a baloldali pártprogramok céljára
sem használhatók fel. A szabadszervezetek
követelik a Francia Bank hatalmának meg-
szorítását, a fegyveripar nacionalizálását, a
legsúlyosabb létfenntartási intézmények-
nél az árredukciót.

Párizs, július 12. Háromszázezer frigiai
sapkát rendelt meg a baloldali július 14-iki
felvonulásának résztvevői számára. Egyidejű
jelentés szerint Laval vasárnap délelőtt rádió-
beszédet mond, amelyben a nyugalom és rend
megőrzésére intéz felhívást.

Egészségével ne kísérletezzen. Biztos csak

Csoportos nyaralás a legteljesebb egyéni kényelemmel Constantán és a gyönyörű Mamaia-strandon

Egyheti nyaralás 1980 lej

A Fekete tenger partján csakis a constantai nyaralást válassza, mert Constanta bűbájos fekvésű, kedves, élénk, szórakozásokat nyújtó furdőváros és a Mamaia-strand az európai tengeri furdők között úgy természeti szépségeinél, kinttő homokjánál és fekvésénél, valamint a legmodernebb strandépítkezéseivel fogva a legelső helyen áll.

Tengerre nyíló szép szobában lakik, hideg-meleg vízszolgáltatás, a legnagyobb kényelem. Kiváló ellátás, négyfogatásos ebédekkel és vacsorákkal. A szállodától a strandig külön autócar a mi utasaink számára. Kellemes kirándulások.

Mindéz egy teljes hétig most, a főszezónban is csak 1980 lej.

A nyaralás megkezdése hetenként vasárnap. Indulás minden szombaton az esti vonat-
tal. Erkezés Constantába vasárnap délelőtt 11 órakor. Vasuti költség és személyenként 250 lej kurtaxa. Legalább hat utas jelentkezése esetén külön fuilkeről gondoskodunk. Egyénenként való utazásnál minden vasárnap délelőtt Constantán a Palace Hotelben várjuk az előzőleg bejelentett utasokat. Ha olcsón és emellett kintinően, a legnagyobb kényelemmel akar nyaralni, jelentkezézik a constantai nyaralásra.

Az egyheti tartózkodás akár a jelentkezés alkalmával, akár a constantai tartózkodás idején egy vagy több egész héttel meghosszabbítható. Ez esetben külön kurtaxa nem térheli a nyaralókat.

Jelentkezés lapunk utazási osztályánál.

KÜZGAZDASÁG

Huszmillió márkával vállalt érdekeltséget az erdélyi állami nehéziparban Németország

Súlyos leleplezések az Ugir központi választmányi ülésén. Éles hangok az etnikai származás kutatása ellen

Bucuresti, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Az Ugir központi választmánya a napokban rendkívül nagyfontosságú értekezletet tartott Bucarestben. Az értekezlet, amelyen N. Theodorescu volt iparügyi miniszter elnököl, a gyárpárosok országos egyesületének közlebről megtartandó központi kongresszusát készítette elő és így azok a felszólalások, amelyek ezen az értekezleten elhangzottak, egyúttal az Ugir közgyűlésének állásfoglalásai elé is prejudikálnak.

Az értekezleten C. R. Mircea szenátor, az Ugir ügyvezető igazgatója részletes beszámolót terjesztett elő, amely részletesen kitért mindazon panaszkokra és sérelmekre, amelyek a kontingentálási rendszer és általában véve a kiviteli-behozatali rezsimmel kapcsolatban a gyárpár részéről elhangzottak. Foglalkozott az adózási kérdésekkel, a munkásbiztosító pénztár politikájával és a szakmákra terén teremtett helyzettel. Erre a nagyfontosságú elnöki jelentésre közelebről még visszatérünk.

Az elnöki jelentés körül kifejlődött vita során általános feltűnést keltett az a beszéd, amelyet Iancu mérnök, a sibiui Rieger művek igazgatója tartott a német tőkének a romániai állami nehéziparban való előretöréséről. Iancu mérnök elsősorban azt kifogásolta, hogy az állami nehézipari üzemek fokozatosan terjesztik ki működési körüket azon ipari termelésre is, amelyben a magánvállalatok teljes mértékben fedezik a belföldi piac szükségleteit és ezáltal indokolatlan konkurenciát teremtenek a magántőkével a vállalkozással szemben.

Iancu mérnök ezután arra a megállapodásra tér át, amely a R. I. M. M. A. (Intreprinderile Metalurgice si Miniere ale Statului) és egy német konzern között jött létre. A megállapodás szerint, amelyet német részről a Ferrostaal A. G. és a vele érdekközösségben álló Export-Gesellschaft, des Konzerna G. H. H. megbízottai írtak alá, a német konzern 20 millió márkát kölcsönt nyújt az erdélyi állami vas- és bányászati modernizálására és fejlesztésére. Ebből a hatalmas összegből 80 százalékot gépekben, 20 százalékot pedig készpénzben bocsát a R. I. M. M. A. rendelkezésére a német társaság. A kölcsön segítségével a R. I. M. M. A. új kohót állít fel és mechanikai üzemét fogja bővíteni.

Az állami üzemek fokozott termelési programja ellen nem is volna a belföldi nehéziparnak kifogása, ha ezek az üzemek kifejezetten az arany-, ólom- és rézszulfát-termelés fokozására és nemzetvédelmi célokra szolgálnának. Az új öntöde megépítésének terve és a mechanikai berendezés modernizálása azonban erősen fenyegeti azokat a magánvállalatokat, amelyek ezen szakmákban egyáltalán nem tudják termelési kapacitásukat kihasználni és foglalkoztatásuk sok kivánnivalót hagy maga után.

Nagy feltűnést keltett ezenkívül Iancu mérnöknek a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazásával kapcsolatban elhangzott beszéde is. Az előadó dicsőrele emlékeztet meg Mircea ügyvezető elnök referátumának azon vonatkozásairól amelyekben bátor hangon mert foglalkozni a magánalkalmazottak etnikai származása firtatásával. Ez a törvény eredetileg arra a célra készült, hogy a belföldi munkás elemet védelmezze meg anélkül, hogy megkülönböztetéseket tett volna a román lakosság különböző rétegei között az etnikai származás alapján, amint azt később ennek az egyébként jószándéku törvénynek törvénytelen végrehajtási utasítása tette. Az etnikai származás kutatása csak arra szolgál, hogy megbontsa a nemzeti egységet és két szembenálló csoportra szakítsa az ország lakosságát. Az az akció, amely az etnikai származás kutatására támaszkodik, egy hamis és káros protekcionizmust fog kitermelni és azt a hitet fogja egyesekben felbreszteni,

Timisoarei utazók figyelmébe!

A Grosz ort. kóser vendéglő elköltöztet, de elsőrangú kóser, kitűnő konyha, válogatott étlapja megmaradt. Lakodalmak, bankettek rendezését igen olcsón és kifogástalanul vállalja. Timisoara, Str. Vladimirescu 11, földszint. Eger-balsor, Piktóni fényképész mellett, Hunyadi-híddal szemben.

hogy az etnikai származás alapján oly dolgok vannak, amelyekre egyébként semmi képpen sem tarthatnánk igényt. Majd így folytatja Iancu mérnök:

— Ez a törekvés valóságos merénylet az ország szociális és gazdasági élete ellen és arra vezet, hogy az ország lakosságát bizonyos „zoológiai” kritériumok szerint fogják megosztani. Az ország szociális és gazdasági élete nem lehet függvénye egy olyan ideológiának, amely a hajszin, vagy orr-alkat szerint igazodik... Tudomásul vettük Mircea vezérigazgató ur referátumából, hogy az Ugir azoknak a minden kétséget kizáró kritériumoknak a megállapítását kérte a minisztériumtól, melyek alapján az etnikai származásra vonatkozó kérdések kitérhetők lesznek. Szerintem az egyedüli ilyen kritériumot az illető alkalmazott egyéni nyilatkozata képezheti csak, amelyet senkinek sincsen jogában kétségbe vonni. Senki sem arrogálhatja magának azt a jogot, hogy a román nemzeti együttesből kizárjon valakit, aki az országért dolgozva, magát románként érzi és vallja. Senkinek sincsen joga kizárni ebből a kollektívából azokat a nem-román elemeket, akik ennek az országnak szellemi és gazdasági elő-

A buzaexportőröknek a devizák 60 százalékát előre deponálniuk kell a jegybanknál

Bucuresti, július 12. A kormány gazdasági bizottsága tegnap este Tatarescu elnökletével foglalkozott a buzaexportőrök köteleseivel. Miután megállapítást nyert, hogy nagymennyiségű búzát, 15.000 vagont szállítottak Svájcba és Olaszországba, anélkül, hogy a Banca Natio-

Kiárusítás

FISCHER S. A.

Bucurestibe költözés miatt

Bucuresti,
CALEA VICTORIA 39

CRISTAL, PORCELAN
CLUJ, REG. FERD. 6

Hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

Kiárusítás

haladásához hozzájárulnak. Kérnünk kell ezért az iparügyi minisztert, hogy ne változtassa meg azt az eredeti célt, amelynek szolgálatában ez a törvény hozatott: a román munka védelme a határantuli elemekkel szemben, tekintet nélkül az etnikai származásra.

nala az öt illető devizákat megkapta volna, úgy döntött a gazdasági bizottság, hogy a jövőben a buzaexportőrök kötelesek lesznek a devizák 60 százalékát előre letenni a Nemzeti Banknál, míg a többi kliring útján lesz rendezve.

Julius 20-án kezdődik az új adóoffenzíva

Bucuresti, július 12. Beszámoltunk arról, hogy a pénzügyminisztérium az adóinkasszó intenzívebbé tétele érdekében értekezletre hívta össze a pénzügyi felügyelőket. Ennek az értekezletnek a határozatairól a pénzügyi kormány most körrendeletben értesítette a pénzügyigazgatóságokat.

A rendelet szerint a felügyelőknek gondoskodniuk kell arról, hogy az adókövetési munkálatok és az adóhátralékok kimutatása legkésőbb július 20-ig befejezést nyerjen, mely naptól kezdődőleg a teljes ellenőrző, adó-

kivető és behajtó személyzet a teljes erővel meginduló adóoffenzíva szolgálatába állíttassék.

Julius 15-ig a pénzügyi inspektoroknak jelentést kell tenniük a minisztériumnak azon lépésekről, melyeket a forgalmi adóbevétel fokozása érdekében tenni szándékoznak. Az inspektorok személyesen felelősek azért, hogy a vállalatok által levont és levonandó alkalmazotti adók és nyugdíjpénztári levonások az állampénztárba befizetést nyerjenek.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 13.

- Bucuresti. 12: Lemezek. 13.15: Hírek. 17: Katonazene. 19.20: Uj lemezek. 20.10: Kis rádiózenekar.
- Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 12.30: Hírek. 13.30: Cigányzene. 17.30: Hanglemezek. 19.45: Tárogatószó, zongorakísérettel. 20.10: Hangjáték a Stúdióból: „Bucsuft”. Rendező: Németh Antal dr. 22.35: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24.05: Hírek.
- Droitwich. 20.30: Tarka zenés est, dalok. 22: Rádiózenekar. Zennaro baritonnal.
- London. 21: Parker bariton és England zongoraművész játéka.
- Scottish. 21: Skót katonazene, Nisbel baritonnal.
- Bécs. 22.30: Szimfonikus zene.
- Prága. 22.45: Schrammel zene.
- Kopenhága. 22.15: Népszerű indulók és keringők.
- Rádió Paris. 22.15: Népszerű indulók és keringők.
- Toulouse. 20.30: Szalonzene. 21: Donizetti: Az ezred leánya, opera.
- Hilversum. 20.50: Hermónika és zongoraszó. 21.10: Könnyű zene. 22.55: Philippe

- Eszter zsidó dalokat ad elő.
- Huizen. 22.15: Könnyű holland fuvós zene. Ljubljana. 20: Tarka est.
- Zágráb. 22.15: Gitárnegyese.
- Varsó. 21.30: Rádiózenekar. Debussy: Az éjszaka illata.
- Riga. 19.30: Rádiózenekar.
- Luxembourg. 22.15: Tarka est szolistákkal.
- Milanó. 21.30: Szimfonikus hangverseny.
- Róma. 20.40: Allegra: Ave Maria. Opera.
- Stockholm. 19.30: Hanglemezekabará. 22: Modern tánczene.

Pályázat

A salontai Nyugati Szerződésű Izr. Hitközség az általa fenntartott összevont 4 osztályú elemi iskolája részére, valamint az állami elemi és középiskolai hitoktatás ellátására jelen pályázati hirdetmény útján egy a román, magyar és héber nyelvet bíró okleveles tanerőt keres.

Írásbeli ajánlatok az összes okmányok és működési engedély hiteles másolatával, valamint héber képzettséget és vallásos életmódot igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, fizetési igény, életkor és családi állapot feltüntetésével a hitközség elnökségéhez nyújthatók be. Pályázati határidő aug. 10.

Veinberger Béla, Dr Engel József titkár elnök

Döme Károly isk. sz. elnök.

APRÓ HIRJETÉSEK

Egyszeri köztétel egy sző 2 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentéseket csak úgy továbbítunk, ha portóbért mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Keren” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maszkok férfitárcsákat fényesen kaphat Párk útleben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Jömeneteli vasúzielt eladó. Cim: Emaos Judkovits Uioara.

Két szoba konyha mellékhelyiségekkel Calea Traian 55 alatt kiadó. Értekezni Str. Bratianu 45. Ugyanott egy Singer varrógép eladó.

Arany- és ezüstnemű és használt butorok olcsón eladók. Str. Ion Ghica 18. Délután 3-5.

Román, francia nyelvben perfekt zsidó nevelő, vagy nevelő — aki egy fiúcskát a liceum alsó osztályaira előkészíteni tud — keresek szeptemberi belépésre. Dr. Weiss Bernátné Társad, jud. Sălaj.

Használt, de jókarban levő sződavitöltő gépet keresek megvételre. Ajánlatokat: „Ar-megjelöléssel” jelgére a kiadóba kérek.

Erdély bármely városában 50—100.000 lej tőkével szerény, de biztos üzleti alkalmat (esetleg betársulást) keresek. Ajánlatok: „Egyszálencia” jelgére a kiadóba.

Jófogalmu vidéki városban üzemből levő szikvizgyár családi okok miatt sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Eladó parcella a Vágóhíd térről a Paris uca felé nyitandó új uccából benyúló uccában. 80.000 lej. Ügyvédi iroda, Calea Victoriei 21. Telefon 6-75.

Három nyelvet beszélő kereskedősegéd és kirakatrendező kötött-szövött szakmában azonnali belépésre kerestetik. M. Blatt Brasov, Regele Carol 30.

20 éves állatallan iparossegéd, szerény igényű, bármilyen állást vállalna. Emil Gruița, Str. Livezii 61.

Takarékossági könyvecskére

Petrol-gázfűzőt, fagyaltgépet, evőeszközt, konyhaedényt, liveget, porcellánt legolcsóbban

Moskovits & Comp. Cluj (Főpostával szemben)

A gazda

Nyeréssel

Jeruzsálem, július for Palestine jeruzsá kívül érdekes brosur napokban. A brosur a Jewish Agency me lyának vezetője írta Szervezet mezőgazdas kenységéről számol k zőgazdasági telepítés országépítés legfonto égetőbb problémája tarthat számot Rupp Rupp volt az, aki ta a Cionista Szerve lepitését Palesztiná megszakisítás nélkül a lónizáció irányításáb nemcsak a palesztinai lesztinai mezőgazd szakértője, hanem a és különösen a zsidó legalaposabb ismerője gazdász és szociológus vetkezőket írja a Cion gazdasági telepítésér

A Ker zációja

„Hét éves megsza 1934-ig szünetelt a C zőgazdasági telepítés Agency ekzekutívje gazdasági kolonizáció hiszem, hogy egészen lunk a mezőgazdaság igen korlátozott volt mezőgazdasági tevé ányzókat az ehhez Csak 1908-ban került lasági alapításokra: Shemen, stb. megtere mindössze hat mező a Cionista Szervezet ezeken a kolóniakon élt. A háború alatt é első években nem Csak a Keren Hajesz indult meg újra a r záció és ma 62 mez van a Keren Hajesz Ezeken a telepeken 12 ezer zsidó lélek é gazdaságban dolgozn

Ez a szám azonban zeti alapokhoz fűződ zítési pontok összlak mok a már konzoliz koznak csupán. Ezen ző számokat kell tek időszertint 2000 család földön és várja a v kibuccokban, vagyis amelyek végleges minthogy 1500 embe 5000 munkás a kolé lésüknél ugyancsak gitségére vannak ut főnyí mezőgazdasági ma a nemzeti alapo kenységéhez.

Ha ezt a számot a 100 családdal, am Cionista Szervezet n seinek lakosságát, a dést állapíthatunk a ban mégis elszomor juk a mezőgazdaság az országban élő zsi ma Palesztinában él é a városokon kívül

BIZTOS GYÓGYULÁ tyében. Reuma, c ujnнан átalakított Baianare között. 90-től 110 lejig. Sz döglo. Allandó napi rendelhetők: Fürdőig Hean

A palesztinai mezőgazdasági fejlődés kedvező mérlege

Nyereséggel zárták elmúlt évi mérlegüket a Cionista Szervezet palesztinai mezőgazdasági telepei

Jeruzsálem, július 12. A Jewish Agency for Palestine jeruzsálemi kiadásában rendkívül érdekes brosurát látott napvilágot a napokban. A brosurát dr. Arthur Ruppín, a Jewish Agency mezőgazdasági ügyosztályának vezetője írta és abban a Cionista Szervezet mezőgazdasági kolonizációs tevékenységéről számol be. Ma, amikor a mezőgazdasági telepítés képezi a palesztinai országépítés legfontosabb feladatát és legégetőbb problémáját, nagy érdeklődésre tarthat számot Ruppín írása és véleménye. Ruppín volt az, aki 1908-ban megindította a Cionista Szervezet mezőgazdasági telepítését Palesztinában és azóta szinte megszakítás nélkül aktív részt vesz e kolonizáció irányításában. Ruppín azonban nemcsak a palesztinai viszonyok és a palesztinai mezőgazdaság legelismertebb szakértője, hanem a galuti zsidó életnek és különösen a zsidók szociológiájának is legalaposabb ismerője. A kiváló nemzetgazdász és szociológus többek között a következőket írja a Cionista Szervezet mezőgazdasági telepítéséről:

A Keren Hajeszod kolonizációja

„Hét éves megszakítás után (1927-től 1934-ig szünetelt a Cionista Szervezet mezőgazdasági telepítési munkája) a Jewish Agency exekutívéje újra felvette a mezőgazdasági kolonizációs tevékenységet. Azt hiszem, hogy egészen új korszak előtt állunk a mezőgazdaságban. A háború előtt igen korlátozott volt a Cionista Szervezet mezőgazdasági tevékenysége, miután hiányzott az ehhez szükséges eszközök. Csak 1908-ban került sor az első mezőgazdasági alapításokra: Kineret, Hulda, Ben Shemen, stb. megteremtésére. A háborúig mindössze hat mezőgazdasági telep állott a Cionista Szervezet fennhatósága alatt és ezeken a kolóniákon mindössze 100 család élt. A háború alatt és az utána következő első években nem létesültek új telepek. Csak a Keren Hajeszod megalapítása után indult meg újra a mezőgazdasági kolonizáció és ma 62 mezőgazdasági telepítése van a Keren Hajeszodnak az Irszágban. Ezek a telepeken 2000 család, illetőleg 12 ezer zsidó lélek él, akik mind rendezett gazdaságban dolgoznak.

Ez a szám azonban nem öleli fel a nemzeti alapokhoz fűződő mezőgazdasági telepítési pontok összlakosságát. A fenti számok a már konsolidált telepekre vonatkoznak csupán. Ezenkívül még a következő számokat kell tekintetbe vennünk: Ez időszerint 2000 család él Keren Kajemeth-földön és várja a végleges letelepítést. A kibucokban, vagyis a zárt csoportokban, amelyek végleges letelepítésre várnak, mintegy 1500 ember volt. Ehhez jön még 5000 munkás a kolóniákon, akik letelepülésük után ugyancsak a Keren Hajeszod segítségére vannak utalva. **Vagyis 20 ezer főnyi mezőgazdasági lakosság kapcsolódik ma a nemzeti alapok mezőgazdasági tevékenységéhez.**

100 családból 20 ezer lélek

Ha ezt a számot összehasonlítjuk azzal a 100 családdal, amely 1921-ben alkotta a Cionista Szervezet mezőgazdasági telepítéseinak lakosságát, akkor jelentős növekedést állapíthatunk meg. Ez a szám azonban mégis elszomorító, ha összehasonlítjuk a mezőgazdaságban dolgozó lakosságot az országban élő zsidók összességével. A ma Palesztinában élő zsidók közül 70 ezer él a városokon kívül. E hetvenezer ember-

ből azonban, akik kolóniákon, mosávakon és kvucákban élnek, mindössze kétharmad, vagyis 40 ezer él ténylegesen mezőgazdaságból, a többi más foglalkozásokat űz. A mezőgazdaságban dolgozó lakosság aránya az összlakossághoz ma kedvezőtlenebb, mint volt 6-7 évvel ezelőtt. A Jewish Agency legfőbb feladata ma a mezőgazdasági munka számszerű jelentőségét emelni. A szemünk előtt lebegő ideál az, hogy **a zsidó lakosság egyharmada mezőgazdaságból, egyharmada iparból és egyharmada kereskedelemről, szabadfoglalkozásokról, stb. éljen. Ma még messze állunk ezen ideális állapottól.**

Az utóbbi években nagy eredmények pedig nem az áremelkedésnek, hanem tisztán a zsidó parasztok és munkások, valamint kutatóintézeteink odaadó munkájának tudható be. Gazdaságaink fejlődését a hazai piacon a következők számok illusztrálják: Levonva a saját szükségleteiket, gazdaságaink

1932-ben 112.331 font értékű tejterméket, 64.396 font értékű tojást, szárnyast és zöldséget vittek piacra, ami összesen 176.727 fontot tesz ki.

1933-ban 132.989 font értékű tejterméket, 68.879 font értékű tojást, szárnyast és zöldséget, vagyis összesen 201.863 font értékű árut.

1934-ben viszont már 188.022 font értékű tejterméket 98.428 font értékű tojást, szárnyast és zöldséget vittek piacra, vagyis összesen 286.451 font értékű terméket.

Meg kell még jegyezni, hogy 1934-ben a gazdaságok nem kaptak szubvenciót területi lehetőségeik növelésére. Minden to-

A BŐR

idő, előtti petyhüdsége, ráncossága legbiztosabb jele annak, hogy a derma, az epidermisz alatti réteg, elvesztette frissességét, szilárdságát.

Ez az egyszerű anatómiai megállapítás a legjobb ajánlás az EUKUTOL krém számára.

HOGY a derma szilárdságát visszanyerje, el kell látnunk azokat a zsíradékokkal, amelyekre szüksége van. Az EUKUTOL krém tudományos alapon készül. Speciális eljárás révén sikerült olyan finom, könnyen és teljesen asszimilálható kompozíciót összeállítani, amelynek organikus alkotórészei sikeresen pótolják a természetes zsíradékot, amelyre a dermának szüksége van, hogy megőrizze szilárdságát.

Használja az EUKUTOL BORKRÉMET.

vábbfejlődés egyedül a telepesek saját erejéből történt.

A mi gazdaságunk alapelvei a következők: 1. a termelő család saját maga kell, hogy ellássa magát és gondoskodnia kell a barmok és szárnyasok ellátásáról is; 2. olyan gazdasági ágakat kell bevezetni, amelyek olyan termelési többletet hoznak, amit a piacon készpénzért lehet értékesíteni; 3. a tejtöbbletből, zöldségből, gyümölcsből és tojásból pénzügyvedelmet kell biztosítani; 4. öntözési berendezésekről kell gondoskodni a bevételi források és telepítési sűrűség fokozására.

Nyereség a kvucák mérlegén

A gazdaságok formái: a kvucák, vagyis kollektív telepek és a movasok, vagyis szövetkezeti magángazdaságok. Nem is oly rég még azt jósolták, hogy kudarcok és deficitek fogják kisérni ezeket a gazdaságokat. S ma a kvuca foglalja el az első helyet, ha mocsaras terület felszárításáról, vagy kevésbé alkalmas és mezőgazdaságilag nem képzett bevándorlók befogadásáról van szó. Ami pedig a deficiteket illeti, erre a kérdésre a kvucák 5694 évi nyereségei adják meg a feleletet a következő számokban.

A Kvucah Ginegar a 5694 évet 1150 font nyereséggel zárta.

Kvucach	Font
Kirjat Anavim	580
Geva	895
Hasaron	2700
Gevat	2210
Merchavja	2500
Ajanet	1100
Deganja A)	1050
Deganja B)	580
Jagur	4200
Gan Shmuel	2000
Sarid	300
Misra	800
Tel Joséf	300
Chefciba	620
Kfar Nathan Laski	900

Tehát egyetlen kvucah sem zárta nyereség nélkül évi mérlegét, dacára annak, hogy a Jordán völgyében a gabonatermeskedés kedvezőtlen volt. Ezenkívül azt is tudni kell, hogy a nyereséget akkor érték meg el, amikor még nem volt befejezve a gazdaságok stabilizálásának műve és a telepek nagy része nem rendelkezett még a bevételek fokozásához oly szükséges öntözési berendezésekkel.

Ma délelőtt jelentkezniök kell a rendőrségen az idegen alattvalóknak

A rendőrkvesztura fontos közleménye

Cluj, július 12. A cluji rendőrkvesztura államvédelmi hivatala ma a következők közlésére kérte fel lapunkat:

Mindazok az idegen alattvalók, akik a revíziós bizottsághoz bentartózkodásuk meghosszabbítására kérvényt nyújtottak be,

összes irataikkal jelentkezzenek szombaton délelőtt a rendőrkvesztura épületében.

A rendőrkvesztura azért fordul a lapokhoz, mert az idő rövidége miatt ezt más formában nem közölheti az érdekeltekkel.

Régen keresett betörőket tartóztatott le a cluji rendőrség

Ők követték el a legutóbb történt két nagyszabású betörést is

Cluj, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi időben számos betörést követtek el Clujon, de a tetteseket erőteljes nyomozás ellenére sem sikerült kézrekeríteni. Annnyit azonban meg lehetett állapítani, hogy a betörést egyazon módszer szerint követték el. Tegnap újabb betörés történt. A Casianu

uccában Asztalos György fűszerüzletében, ahonnan 20 ezer lejt érő szákmánnyal léptek meg a betörők. Tegnap este Drághiciu rendőrigazgató Mocian detektív kíséretében kiszállt a helyszínre, hol az ucca népe nagy tömegben verődött össze a kifosztott üzlet előtt. A rendőrigazgató kihallgatta az

Alakult 1928 Alakult 1923
Schwartz Menyhért orth. zsidó
leánynevelő intézete
internátusa
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Beiratás 1935-36 évre megkezdődött. Kitérnő referenciák! Prospektus!

üzlet tulajdonosát és a szomszédos lakókat. Ugyanakkor feltűnt neki a tömegben gyanúsán viselkedő fiatalember, aki hangzottta, hogy a betörést csakis szakavatott hivatásos emberek követték el. A rendőrigazgató még a helyszínen leigazoltatta a fiatalembert, aki elmondotta, hogy Regheanu Miklós állataltalan Casianu uccában lakó mechanikus. A keresztkérdések sulya alatt bevallotta, hogy ő követte el a betörést, sőt elárulta, hogy Mayer József csapással együtt működött. Ők törték be nemrég a Lepage-féle könyvtárba is.

Kihallgatásuk után házkutatást tartottak lakásukon és sikerült megtalálni a fűszerüzletből és Lepage-tól elrabolt holmikat. Az árukat visszaszolgáltatták a károsult cégeknek.

Csendőrrjáratba szaladt be az elszabadult autó

Ploesti, július 12. Egy autó, amit Moldoveanu rendőrbiztos vezetett, a csendőrkaszárnya közelében nem tudott idejében lefékezni és beleszaladt egy csendőrrjárat katonáiba. Két csendőrt rendkívül súlyos állapotban szállítottak kórházba.

Lupu külföldi utja

Bucuresti, július 12. Dr. Lupu ma külföldre utazik. Előbb egyik csehszlovák fürdőhelyen tölt 3 hetet, majd Párizsba és Londonba megy. Ugyancsak külföldre indulnak Maniu, Mihalache és Madgearu is, valamennyien a parlament megnyitása előtt. A Tempo szerint ezeknek az utazásoknak célja egyrészt tájékoztatni a külföldet a romániai helyzetről, másrészt közvetlenül információkat szerezni a külföldi viszonyokról.

COSTIUI SÓSFÜRDŐ ÉS ÜDÜLŐHELY (Rónaszék)

Rónaszék: a maramuresi hegyek ragyogó pontja a legideálisabb nyaralást biztosítja. A rónaszéki sósfürdőt az orvosok köszvény, csusz, vérértégenység, női betegségek, kimerültség és idegesség esetén ajánlják. Olcsó lakás, elsőrendű, olcsó ellátás, ortodox kóser vendéglők. Felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság. Címe: Administrația Băilor, COSTIUI, Județul Maramures.

BIZTOS GYÓGYLÁST talál az erdélyi Póstyénben. Reuma, csusz, köszvény ellen az ujonnan átalakított Bizusa fürdőben. Dej-Balamare között. Elsőrendű napi penzió 90-től 110 lejig. Szigorúan ort. kóser vendéglő. Állandó napi tüzene. Szobák megrendelhetők: Fürdőigazgatóság BIZUSA p. u. Neandamare.

ER S. A.

s miatt

PORCELAN ÉG. FERD. 6

ellenőrzött

PRO

egy sző 2 lej, vastagabb kisebb apróhirdetés 20 lej, 30 száznak kedvezményes díja előre fizetendő. Jelleg továbbítunk, ha portobélyeg hiányzik.

számos eredménnyel közvetlen költetéssel rendelkező „M. Regele Ferdinand 116.

nia kell, hogy finom és kellemes felfényen kaphat Párte Ferdinand 3, udvarban.

üzlet eladó. Cím: Emaus

ha mellékkeliségekkel C. kiadó. Értekezni Str. Bra. egy Singer varrógéppel el-

emlék és használt butork. Ion Ghica 18. Déltűz

a nyelvben perfekt zsidó elvöl — aki egy fiúcskát ályaira előkészíteni tud — eri belépésre. Dr. Weiss jud. Sálaj.

karban levő szódaviztöltésvételre. Ajánlatokat: „Ar. ére a kiadóba kérek.

városában 50-100.000 lej. de biztos üzleti alkalmat. (st) keresek. Ajánlatok: ére a kiadóba.

di városban üzemből levő okok miatt sürgősen el-

Vágóhid térről a Paris új uccából benyúló uccá- védői iroda, Calea Victoriei

beszélő kereskedőseggel és tötött-szövött szakmában kerestetik. M. Blatt Bra- 10.

iparossegéd, szerény n állást vállalna. Emil 61.

ékossági vecskére

egyalgátpet, evőeszköz, veget, porcellánt leg- csóbban

& Comp. Cluj

(ával szemben)

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (21)

A pesti urak megérkeztek. Az orthodoxia négy delegátusa lépte át elfogultan a Teitelbaum-ház küszöbét. Az érvek gazdag fegyverzetében jöttek, úgy akartak kiállni a porondra. Miután elhelyezkedtek, Reb Ichak Reich, a delegáció vezetője megkezdte az ostromot:

— Szigeter Ruf — mondotta — legyen olyan szives és mondja meg nekünk nyíltan: van-e elvi kifogása a megalakulás ellen?

Reb Zálmen Lájb nem válaszolt rögtön. Arca halálosan komoly volt. A kérdés súlya ránehezedett a kicsi szoba levegőjére. Ugy tetszett neki, mintha a könyvespolcra tüzes betűk léptek volna elő és szigorúan figyelmeztették: „Vigyázat! Zsidó rabbik és bölcsek! A zsidó nép létéről és jövőjéről van szó, egy elhamarkodott kijelentés, vagy cselekedet végzetes következményekkel járhat...”

Reb Zálmen Lájb megszólalt. Vontatottan beszélt, mintha számolná a szavakat:

— Az elvről ugyanazt mondhatom, amit a nagygyűlésen már mások is elmondtak. Ujra idézhetem Bál Sém szavait, melyeket a frankistákról mondott, amikor azok a kereszténységbe hajszolták. Az Istenlélek — mondotta Bál Sém — sir és kesereg és azt mondja: Amíg a beteg testrészt elválaszthatatlan része a testnek, remélhetjük, hogy meggyógyul. De ha a testrészt levágják, többé nem gyógyítható. S jaj annak, aki késsel nyúl a zsidóság testéhez, mert minden zsidó lélek a Sechina eloldhatatlan, szerves része...

A delegáció hallgatott. Hányszor hallották már ezt az idézetet és hányféle változatban? És mégis, ennek az igazságnak olyan átütő ereje van, hogy pillanatokra minden ellenérvet elnémít. Ez megdönthetetlen igazság. Olyan logikus, mint a napsütés melege, mint a kétszerkettő négy... Nem lehet megcáfolni, legfeljebb vitába lehet szállni vele, ha az ember azzal az unalomig elkopott sablonnal kezdi, hogy: „A mi speciális viszonyaink mellett, amikor a kongresszerek le akarják rombolni a hit védőbástyáit satöbbi, satöbbi...”

Mi is történt tulajdonképpen azon a kongresszuson, amely a magyar zsidóság szakadásához vezetett? Mi az, ami az évtizedes testvérharcot szította?

A pártok között fennálló különböző nézeteltérésekben jelölik meg a szakadás okát. Azt mondják, hogy a kongresszus többsége nem akarta magáévá tenni a konzervatív kisebbségnek azon követelményét, hogy a kongresszus a Sulchan Aruch szellemében hozza meg határozatait. Azt is mondják, hogy a rabbiseminárium volt a modern kultúra hívei és ellenzői között az ütközőpont. Kereken negyven esztendővel megszületése előtt kezdődött a szeminárium körüli harc. A szeminárium ügye mintegy harci jelszó lett a két tábor között, valóságos misztikum rakódott le körülötte az ellenzők és részben a hívek táborában is. Az egyik fél a messiást, a másik fél az álmessiaszt látta benne. Az orthodox körök előtt ott állott a példa: a paduai, metzi és boroszlói szeminárium növendékei könnyelműek voltak vallási kérdésekben. Ezek kompromittálták az eszmét és járultak hozzá ahhoz, hogy a szeminárium elleni gyűlölet meggyökeresedjen.

Azt is mondják, hogy a rabbik segítették elő a szakadást. Mert a kongresszus megnyitásakor, amikor a kongresszus által kiküldött bizottságok a szervezeti szabályzatok tervezetét készítették, más, lényeges eltérés nem volt a pártok között, mint az a nézetkülönbség, amely a rabbi-állások tekintetében fennállott. A többség nem tekintette a rabbit a hitközség szükségképpen kritériumának, viszont az orthodoxok álláspontja az volt, hogy olyan vallásos testületnek, amely az önálló zsidó hitközség testületi jogaival akar élni, okvetlenül rabbi-val kell bírnia.

Az egyik oldalon a talmudból idézve kérdezték: „Mán málké? Rábumon.” Kik a zsidó nép fejedelmek? Ki tanít, irányít és uralkodik? A rabbi.

A másik oldalon pedig teljes határozottsággal lesegeztek: „Hitfelekezettünk szerint a rabbi csak tanítói és hittörvénymagyarázó szerepre van hivatva, hivatalának körét nem lépheti túl és reá nem tartozó ügyekbe nem avatkozhat bele.”

Tény az, hogy mélyreható eltérések voltak a magyarországi zsidóságban és az is tény, hogy a helyzet már a kongresszus megnyitása előtt nagyon el volt mérgeződve. Viszont az orthodox tábor a pozsonyi szellem befolyása révén barátokká vált a szakítás gondolatával. Ez a szellem uralkodott a kongresszuson és ez a szellem döntött a szakítás mellett. Ennek a szellemnek első szószólója Reb Majse Szófer pozsonyi rabbi volt s véleménye már az első, ugynevezett „hamburgi reformok” idején kifejezésre jutott. Az első reformok idején a többi rabbival ellentétben Reb Majse Szófer diadalra vitte az ő megalkuvást nem ismerő, kérlelhetetlen álláspontját és követelte a hitújítók „kitéssékelését” a zsidó-

ságból, hogy „Izrael szent gyülekezetében semmi részük és jussuk ne legyen.”

A pozsonyi elv képviselői tudták, hogy mi az, ami a népi maradványok szempontjából lényeges. Talán nem is tudás, hanem ösztönös megérzés mutatta meg nekik azt az utat, amely a zsidó hitnek a galut országában való megőrzéséhez vezet. Az orthodox rabbik tisztában láttak, mint a haladók, mert az utóbbiak az általános műveltség prizmáján keresztül nézték a dolgokat s tudásuk nem gyökeredett a zsidóság mély ösméretében. Reb Majse Szófer ellenzte az emancipációt. A galutban egy „ideiglenes szállást” látott s idegenkedett attól a gondolatától, hogy a zsidó nép a galutban hosszabb időre berendezkedjék. A zsidóság egyenjogúsítása azt jelentette szerinte, hogy a Mindenható is jónak látja azt, ha a zsidóság a galutban marad és nem akarja kiváltani. S keseregése közben ezeket a szavakat írta: „Isten végtelen jósága a világi fejedelmek kegyeibe engedett férfokzni bennünket s mi kötelesek vagyunk békéjüket óhajítani és imádkozunk kell értük. De azért reméljük és várjuk, hogy visszatérhetünk őseink földjére s majd abból a jóból, amit az Uristen ott nekünk juttat, csak előny fog háramlani a világi népekre is.”

Reb Majse Szófer követelte a hitújítókna a zsidóságból való kiközösítését. Ez a szellem uralkodott a kongresszuson és ez a szellem döntött a szakítás mellett. Igaz, ez csak Pozsony és az ugynevezett áskénáz zsidóság elve volt, mert a chaszid zsidóság más nézetet vallott.

Reb Zálmen Lájb Teitelbaum nem volt hive a szakításnak. Ez a gondolat ellenkezik a chaszid felfogással. A chaszidizmus nem akar rostálást. A rosta elhullaszt — a chaszidizmusnak pedig minden zsidóra szüksége van... Sajnos — így sopánkodtak a chaszidok — vannak emberek, akik „lelki dolgokban könnyelműek”, de majd megjavulnak. Isten megsegit, csak nem szabad elcsúszni...

Reb Zálmen Lájb az ő lokális érdekeit is szem előtt tartotta. S arra jött rá, hogy neki ehhez az egész ügyszemmi köze. Sighet: nem voltak haladók, a sighet zsidók nem vitakoztak azon, hogy a rabbiképző destruktív intézmény-e, vagy sem, hogy kulturképessé teszi-e a zsidó vallást, vagy sem, sőt azon sem vitakoztak, hogy a zsidó vallás összefér-e a modern műveltséggel, vagy sem. Maramuresban nem volt szükség „hitörök”-re. Az elmúlt husz esztendő alatt, amióta Reb Zálmen Lájb a sighet rabbiszékbe ült, Sighetből az ország legvallásosabb városa lett. A lakosság bigottságára talán a legjellemzőbb hogy abban az időben a sighet zsidó prostituáltak (egy népes zsidó városban ilyenek is vannak) rendszeren jártak a mikvébe és olyan vakbuzgóan ragaszkodtak a rituális szabályzatokhoz, mint a legbecsületesebb családanyák...

Igy történhetett meg, hogy tiz esztendővel a magyarországi orthodoxia szervezkedése után — Sighet még mindig nem csatlakozott le az orthodox szervezethez. A sighet hitközség — bármilyen furcsán is hangzik — status quo alapon állott (orthodox körökben később ennek olyan hangzása volt, mint a neológianak), amennyiben nem csatlakozott le se jobbra, se balra. Ezért jött let az ortodoxia vezérékara Sighetre, hogy a magyarországi chaszidizmus vezérért elhatározásának megmáltására bírja.

Kinos hallgatás után Reb Zálmen Lájb megtörte a csendet:

— Bölcs Salamon ítélete is abból az igazságból indult ki, hogy az igazi anya nem fogja tűrni, hogy gyermekét felkéseljék...

A delegáció tagjai türelmetlenkedtek. Ez sem volt újság. Hiszen másfél hónapig tartottak a kongresszus előkészületei és Magyarország háromszázötven rabbija ezidő alatt minden felhozható érveléssel és ellenérveléssel hozakodott. S ha mégis amellettt döntöttek, hogy igenis külön hitközségekre kell tömörülni és ezáltal kell megmenteni a hitű zsidóságot a tulsúlyban lévő haladókkal szemben, akkor bizonyára nem találtak más kivezető utat.

Hogy senki se szót hozzá, Reb Zálmen Lájb folytatta:

— A mi szempontunkból nem a Kárpátok adják az ország természetes határát. A mi országhatárunk ott van valahol Huszt tájékán. A hivatalos állami térképen ez nincs ugyan megjelölve, de a mi részünkre mégis ezek az éles határvonalak. Maguk, magyarországi zsidók a pesti nagygyűlésen elfogadott javaslattal szemben olyan értelmű külön javaslatot terjesztettek elő, amely szerint minden centralizációt elleneznek és hitközségi autonómiát követelnek. Ezt azért tették, nehogy a reform-zsidókkal szemben kisebbségben maradjanak. Nekem viszont magukkal szemben van most ilyen követeléselem és ezt emellen előterjesztem. De előbb példával kell a dolgot megvilágítanom: Mondjuk, hogy egy szombati na-

pon, ebéd után az én sakterem elveszti a fejét és sétára indul karonfogva a feleségével. A hívek hozzám szaladnak és erre én rögtön eltiltom a saktert a vágatástól, mert szent a hitem és meggyőződésem, hogy ennek az embernek a sechitája meg nem engedhető. Már most, ha Sighet szervezett orthodox hitközség, ez a sakter-kérdés, mint hitközségi ügy a pesti „Durchführungs-Kommission”-hoz kerül elbírálás végett. Az urak persze egy hitközséget delegálnak az ügy kivizsgálására. A bizottság alaposan tanulmányozza az ügyet és lelkiismeretes vizsgálat után más kifogásolni valót nem talál a sakteren, csak azt, hogy szombat délután igenis sétált a feleségével. Erre meghozza határozatát, mely szerint a sakter természetesen köser. Miért? Nagyon egyszerű a válasz: a pesti szervezett két magyarországi rabbit delegálhat, mondjuk Püspökladány és Hajdudorog rabbi-jait s ők maguk is, mint rabbik — szombat délután egy rövid félórát szintén sétálnak a rebecen-nel. Hát hogyan tiltsanak ők el a vágatástól ugyanilyen vétségért egy saktert? Ez a példa, amit a sakterrel kapcsolatban elmondtam, az egész vonalon áll. Ugyanez volna az eset, ha a dajen kicsinosítaná a szakállát, vagy nem menne hétfőn és csütörtökön a mikvébe. Ugyanez volna az eset, ha más funkcionárius hasonló „bünt” követne el. Az urak nem kívánhatják azt, hogy a sighet hitközség belemenjen az organizációba és vallási kérdésekben alávessé magát a szervezeti szabályzatnak. Mert legyünk egyszer tisztában: Tulajdonképpen mi is a hitközség? Rabbi, sakter, mikve és hasonlók. Ezek után hogyan vehetjük mi magunkat alá a pesti bizottságnak hitközségi ügyeinkben akkor, amikor a vallási szokásokról és tilalmakról alkotott felfogás más Pesten és más Sigheten? A magyar zsidóságnak a neveltetése és egész lelki alkata eltér a miénktől. Az urak megértene, ugyebár?

Először Reb Ichok Reich ocsudott fel a kábultság-ból és így szólt:

— A százi és zidicsojvi rebék hozzájárulásával készítettük elő a szervezeti szabályzatot. Egi csoda történt, hogy királyi felhatalmazás alapján megjelenített a miniszteri rendelet, mely jogszabályként ismerte el az általunk készített szervezeti szabályzatot. Eppen ezért —

— Kedves Reb Jichok — szakította félbe a rabbi — nagyon jól tudom én ezt. Tudom, hogy mennyi csoda történt, azt is tudom, hogy az őz rabbik könnyei meghattották a királyt s amióta gólszban vagyunk, királyi udvarban ilyen megtiszteltetés nem érte a zsidóságot. Örömmel volt számomra az a nap, amikor a miniszteri rendeletről hírt kaptam. A szabályzat itt fekszik a fiókomban, megtanultam a magyar szöveget is, kivülről tudom az első bekezdéstől az utolsóig. De, kérem, miért kellene a sighet zsidóságnak lecsatlakoznia és megalakulnia, amikor az én városomban, Istennek hála, csak egyetlenegy olyan zsidó van, aki treft eszik és én bizom Istenben, hogy ez az egy ember is jótára fog térni. S amikor egyik zsidó szombati napon kinyitotta üzletét, rögtön elmentem az üzletbe és kértem, ne hozzon szegyet ős fejemre, ne gyalgassa meg azt a szent gyülekezetet, amelynek ő is tagja. Amikor nem tudtam nála eredményt elérni, a feleségéhez fordultam és megmagyaráztam neki, hogy a szombat tartja bennünk ébren az együvértartozás érzését és a jövőben való reménykedést. Elmondtam neki, hogy ezen a szent napon szeretet kell gyakorolni és megígértem neki, hogy imádkozni fogok érte, hogy örömtől lásson gyermekeiben és boldog legyen. Az asszony hallgatott rám. Azóta egyetlenegy ember sem szegi meg nyíltan a szombatot Sigheten. Miért csatlakozunk mi a pesti szervezethez, amikor itt minden zsidó külön-külön egy-egy támasza és oszlopa a hitnek?

Reb Zálmen Lájb szünetet tartott egy pillanattig, majd nekihevíltlen folytatta:

— De én tovább megyek. Bebizonyítom, hogy mennyire különbözik egymástól a mi felfogásunk. Példával fogom igazolni, hogy az én számomra néha baj az, ha valaki vallásos. Sőt, óriási nagy baj ennek az illetőnek a vallásossága, amely komoly veszedelmet rejt magában. Ime a példa: Van egy báboszom, aki ügyvédek készül. Kifűnő talmudtudós, kaftánt-strájmilt hord, reggel-este imádkozik, a szombatra úgy vigyáz, akár a legnagyobb chaszid — és mégis megfertőzi a várost. Ha nyíltan megszegné a szombatot és disznóhust enne — inkább meg volnék vele elégedve. Tudja róla mindenki: egy ügyvédember, egy ügyvédnek így kell kinézni. De ez a vallásos ember tönkreteszi az egész várost. Ez az ember jó zsidó, nem úgy fogják szólítani: „Herr advokat”, hanem „Reb Ansel”. Közben azonban azt fogják gondolni: lám, azért, mert valaki ügyvéd, még lehet vallásos ember is. Ez a Reb Ansel ilyen jó zsidó, hogy öröm néznie. És mégis azt mondom, drága vendégeim, hogy ez az ember romlásba viszi a várost, ha nem veszem fel vele szemben sikeresen a harcot. Tessék: ez a különbség közöttünk.

Reb Ichok Reich komoly ellenvetéseket tett:

— Rossz benyomást fog tenni magasabb körökben, ha Sighet vonakodik csatlakozni. Az orthodoxia súlya a megalakult hitközségek súlyával áll arányban. Mit fognak szólni ahhoz, ha az ország első hitű hitközsége nem támogat bennünket? Egyébként ez a hitközségek érdeke, hogy megalakuljon, mert ezáltal az iskolaalap szubvencióját fogja élvezni és rendbehozza a talmud-tórját.

(Folytatjuk.)

MARY
Ho
ANNA
MARY
20
so
ANNA
vo
fo
eg
cu
ho

HIRE

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

— Cáfolják, hogy Moszcisz...
— Lázító jellegű röpiratok...
— HÖLGYEK, ha jól akarnak...
— Egy zsidó bankárt küll...
— Házasság. Farkas H...

Egyetemi tanárok meg...
biztos határu a
„Bixádi vi...
amely a gyomor, bé...
gyomorégési fájdalmak...
mert használata eny...
mindig kellemesen hat...
nűtt. Cluji lerakat: V...
gele Ferdinand.

UJ KELET Legújabb hírek

A királlyal, Titulescuval és Tatarescuval tárgyal Sinaian Pál régensherceg

Külpolitikai beszámolót tartott Titulescu a Pál herceg érkezését megelőző minisztertanácson

Bucuresti, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Pál jugoszláv régensherceg romániai útja valósággal diadalut volt az országon keresztül. Csütörtökön este fél 11 órakor érkezett a hét vagonból álló különvonat Jimbóliára. A herceg kíséretében Antics tábornok, udvari adjutáns és Guranescu belgrádi román követ voltak. A fellobogó pályaudvaron Rămniceanu ezredes királyi adjutáns és Eugen Titeanu miniszter fogadták a magas vendéget. A vonat öt perc után folytatta útját Sinaia felé, ahová pénteken délelőtt 11 órakor futott be.

Tătărescu és minisztertanácsai reggel indultak el Bucurestiből Sinaiaiba. A lapok már előre bejelentették, hogy Tătărescu nagyfontossággal megbeszéléseket fog tartani Titulescu külügyminiszterrel a napirenden lévő külpolitikai problémákról. A diplomáciai kar tagjai már csütörtökön este leutaztak Sinaiaiba.

Pál herceg érkezése Sinaiaiba

Brasovba az állomáson Iancu Mamu prefektussal az élén a helyi hatóságok fogadták és nagyszámu közönség ünnepelte a régensherceget. Sinaiaiban, délelőtt 11 órakor, a pályaudvarra robogó különvonatot Károly király, Mihai vajda, Tătărescu, Titulescu és a kormány itthon tartózkodó összes tagjai fogadták. Pál herceg mosolyogva szállt le a vonatról, adjutánsa és udvarmestere, Titeanu alminiszter és Guranescu belgrádi román követ kíséretében. A régensherceg kezét nyújtott a királynak, aki magához ölelte. Pál herceg azután megölelte Mihály vajdát, majd Tătărescut és Titulescut kézfogással tüntette ki. Ezután a vendég elvonult a disz-szálad elé. Az udvari váróteremben rövid cerce volt, mely alkalommal Tătărescu bemutatta kormánytagjait. A régensherceg ezután Károly királlyal és Mihály vajdával együtt autóbá ült és a Foisor kastélyba hajtatott.

Titulescu külpolitikai beszámolója

Délben egy órakor a Peles kastélyban a király dezsónét adott Pál herceg tiszteletére. A dezsónén a kormány összes tagjai résztvettek. Ezt megelőzőleg a kormány a szalonkocsiban rövid minisztertanácsot tartott, amelynek során Titulescu beszámolóját hallgatta meg.

LATEX SAFE
MADE IN U.S.A.

FOR MEDICAL USE
GUARANTEED FOR 5 YEARS

Férfiak részére
LATEX SAFE
Amerikai prezervatív.

A következő drogériákban kapható:

Cluj: Emke drogéria
Royal drogéria.

Dej: Reichstein parfümeria.
Târgu-Mures: Ideal drogéria.

solót tartott a külpolitika eseményeiről és a Románia által követendő külpolitikai vonalról. A beszámolóban kihangsúlyozta a külügyminiszter, hogy a külpolitikai helyzet ma mindennél jobban igazolja a kisanant és a Balkán-szövetség által követett külpolitikai irányt. Tătărescu köszönetet mondott Titulescunak az utóbbi hónapok munkásságáért és a minisztertanács egyhangulag elfogadta a külügyminiszter beszámolóját.

Belpolitikai problémák

A nap folyamán a kormány még folytatta tanácskozásait a legaktuálisabb belpolitikai problémákról. Megállapították továbbá a törvényhozó testületek őszi ülés-

szakának törvénykezési programját, miután az egyes miniszterek bemutatták a betervezendő javaslatok által eszközölt megalkarításokat.

A közigazgatási reformjavaslaton kívül a többek között a következő javaslatok kerülnek parlament elé. A kisipar megszervezésére, az ipar és kereskedelem megszervezésére vonatkozó, a kereskedelmi törvénykönyv egységesítésére, a polgári és büntető perrendtartás, a főiskolai tanítás egységesítésére, az egészségügyi szolgálat megszervezésére vonatkozó, valamint más törvényjavaslatok. Mindezeket a javaslatokat október 15-ig elkészítik s a kormány által elfogadják, hogy az ülészek elején azokat betervezthessék.

Használja ki a rövid időt...

és vásároljon egy szerencse-sorsjegyet a

Banca Ilescu S. A. Cluj-nál

Huzás 1935 július 15.

Még csak ma vásárolhat sorsjegyet.

A fővádlott skarlátos lett, mégis folytatják a kémkedési per tárgyalását

Bucuresti, július 12. Ma délelőtt a bucuresti hadbírószék formallal átírt tárgyalóteremben folytatták a kémkedési pert. Megállapítást nyert, hogy Antonescu főhadnagy vádlott skarlátban megbetegedett, ami-

nek következtében védői kifogást emelnek a tárgyalás folytatása ellen. Az ügyész indítványára azonban a kifogást elvetették. A tárgyalás folyik.

Tileat londoni követnek nevezi ki a kormány

Bucuresti, július 12. Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy Tilea kilépett volna a Vaida-féle Frontul Românescből. Vaidák ezt a hírt cáfolták, úgy lát-

szik azonban, hogy a hír mégis alapos volt, mert beavatított körök úgy tudják, hogy Tileat londoni követnek nevezi ki a napokban a kormány.

Egy 9 éves gyermek véletlenül agyonlőtte Lantos bucaresti mérnököt

Véletlen szerencsétlenség megölte a bucaresti céllövésversenyek vezetőjét

Bucuresti, július 12. Július 28-án az ONEF pályán néppünnyélt tartanak, amelynek keretében céllövésben is versenyt rendeznek. Az előkészületekről ma délelőtt egy fényképező felvételeket akart készíteni, de nem állt elegendő résztvevő rendelkezésére, mire a közelben játszó Albuescu mérnök 9 éves Valentin nevű gyermekét odahívta.

Lantos mérnök, aki a céllövészet gyakorlatokat vezeti, fegyvert adott a kisgyermek kezébe, amelyben bennefejtett egy golyót. A fegyver elsült és a szerencsétlen mérnök szívébe fúródott, aki azonnal meghalt. Lantos 36 éves volt, tanulmányait Bécsben és Bucurestiben végezte, a balesetnek ő maga volt az okozója.

Olvassa
az **UJ KELET**-et

SPORT

Jön a Hungária?

Utban a román-magyar sportbéke felé

Cluj, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Idestova pár éve már annak, hogy a román-magyar sportintézkedésen elhídegés állott be. Azóta többször történtek kísérletek arra, hogy a két szomszédos ország sportbékéjét helyreállítsák, ez azonban csak ideig-óráig sikerült. Ujabbán ismét komoly akció indult annak érdekében és a jelek szerint ezuttal teljes sikerrel.

Ismeretes, hogy Olaszország egy sportértekezleten felvetette annak tervét, hogy a Középeurópa Kupa jövő évi kioldalmában, hogy Románia, mint Jugoszlávia bajnokságot, távonják be. Minthogy azonban egy ilyen módosításhoz a kioldalomban résztvevő összes nemzetek beleegyezése szükséges, Magyarország a maga részéről az ehhez való beleegyezést a román-magyar sportbéke helyreállításához kötötte.

Ezenkívül néhány hét múlva kerülnek Budapestre a főiskolai világbajnokságok lebonyolításra. Románia a világvorsenyen részt venni, ez azonban magasabb állami szervek beleegyezésétől függ, amelyek eddig ridegen elzárkóztak a hasonló kérések teljesítésére.

Az ország sportéletét irányító körökben azonban az utóbbi időkben — a fenti, Románia sportéletét élenkező problémákról — kívül is — ismét akció indult a kormánykörök véleményének megmáltására és nem kisebb személyiséget nyertek meg ennek az akciónak, mint Titulescu külügyminiszter, aki a teljes béke híve.

Értesítéseink szerint már el is hárultak azok az akadályok, amelyek a román-magyar sportbéke útjában állottak és a román sportkörök egyik közismert exponense tegnap érkezett haza Budapestre, ahol a béke helyreállításáról tárgyalt. A román-magyar sportbékét a Hungária csapatának közeli turájára fogja igazolni, amelyet az említett vezető személyiség a közeli napokra lekötött.

A Haggibbor indul Cluj vizióló-bajnokságában

Cluj, július 12. (Az Uj Kelet tud.) Az uszósövetség tegnapi ülésén kisorsolták a vizióló-bajnokság mérkőzéseit. A bajnokságban ezidén szokatlanul nagyszámban, nyolc együttes — köztük a Haggibbor ifju gárdája is — indul. A Haggibbor mérkőzéseit a következő napokon játssza:

Vasárnap, jul. 14 d. u. 6-kor a CFR ellen, bíró Seliceanu Grigore, 16-án, kedden délután 6 órakor Romania ellen, bíró Konez Rudolf. A többi mérkőzések 22-én, hétfőn KAC, 28-án, pénteken Universitatea, 29-én, hétfőn KMSC, augusztus 1-én, csütörtökön UEC és 6-án, kedden az Unirea ellen.

A bécsi Hakoah labdarúgócsapata, miután az utóbbi időkben a második kiadásában már megirtuk, csütörtökön Aradon az AMTE együttesétől 5:2 (2:1) arányban vereséget szenvedett. A Hakoah a második félidő elejéig amikor is 2:2-re állt az eredményt, tartotta magát, ezután azonban kiütöközt a fáradtság, amelynek jelei már a NAC elleni mérkőzésen is mutatkoztak és meg kellett adja magát sorsának, amely megnekedemelt vereséget hozott számára. Reméljük, hogy a csapat vezetősége mindent el fog követni, hogy a játékosok kipihenjék magukat és a mérkőzéseket csak a teljesítképesség figyelembevételével fogják lekötni. Amit egyébként a sportszerűség is megkíván. A Hakoah vasárnap a timisoarai iKinizsivel, kedden pedig Oradean a kerület válogatottjával játszik. Clujon előreláthatólag július 23-án, esetleg a Hungária szereplésével kapcsolatban — körmérkőzés keretében fog jár szani.

A Haggibbor teniszszakosztálya álti ma estére hirdett gardenparty a kedvező len időjárás miatt egy későbbi időpontra emarad.

A lörbni olimpiászra megérkezett Japán nevezése. Eszerint a jövő évi olimpiai versenyeken 273 japán versenyző vesz részt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Tára osztály 1
pikéi
No. 5
10. Tr.
Havon
évro
földre
félévre
detéce
KELE
dóság
Cikkelnk utányomását
rás megjelölésével enge

Hoare beszéde
paktum meger

Párizsban fogj

Párizs, július 13. A fran
államainak külpolitikai
még mindig élénken rez
angol külügyminiszterne
mondott a regálapításai. K
sajtó igyekszik minden old
a beszéd jelentőségét. A
rint Hoare expozéja elosz
zölen impressziót, amit F
angol-német hadtengerész
írása keltett. Ideje lenne
lap — ha a két kormány
mindent megtenne, ami sz
szág külpolitikai álláspon
tetése érdekében. Annak a
nak keretében, amelyre
országga kapcsolatban
szabad semmilyen ellen
Franciaország és Anglia k

A Le Journal szerint H
elismerte rindea külön
mnyezés veszélyét. Hitler
tézett sürgető felhívása az
valósítása érdekében, min
francia álláspont helyesség
Ami az olasz-abesszin vis
nagyon jól teszi, ha tartoz
dasági jellegű szankciót
szemben, azonban ez nem
nem kell megféle eszköz
és Róma agresszivitásának

A l'Oeuvre megállapítja,
francia-angol viszony m
a francia-orosz paktum
ért vége

mely utóbbit a Belgium és
diplomáciai kapcsolatok fé
sulyzza. Mindezek az es
menyekre jogosítanak.

A Journal des Debats
miniszter beszédével kap
reményének ad kifejezést,
könnyíteni a közeljövöben
tárgyalásokat.

Moszkva a
külpolitika l

Sir Hoare angol külügy
szovjetország sajtóban is
keltett. A beszéd megáll
tatban a Journal de Mosz

hogy mindaddig, amíg a
szes tagállamai nemesa
keretén belül, de azon
lan és szolidaris barcol
tatni minden sértő és a
kal tendencia ellen (Né
ezzel a lap) s amik ne
ama szegyetlenjes gyak
zása, mely előnyben ré
fid politikát, amely a
zisztenciáját fenyegeti:
vetsége nem fogja me
emberiség tránti kötele
két aka

A német sajtó tovább
kommentálja Sir Hoarena
mondott beszédét. A legf
nek ad kifejezést, hogy a
angol külügyminiszter a
irányveit felvázolta, ne